የማርቆስ ወንጌል

የመጥምቁ ዮሐንስ ስብከት

1፥2-8 ተጓ ምብ ማቴ 3፥1-11፤ ሉቃ 3፥2-16

1 የእግዚአብሔር ልጅ[ሀ]፣ የኢየሱስ ክርስቶስ
ወንጌል መጀመሪያ።

2በነቢዩ በኢሳይያስ፣ እንዲህ ተብሎ ተጽፎ
አል፤ "እነሆ መንገድህን የሚያዘጋጅ መልእ
ክተኛዬን በፊትህ እልካለሁ፤ 3'የጌታን
መንገድ አዘጋጁ፤ ጥርጊያውንም አስተካክሉ
እያለ በበረሓ የሚጮኽ ድምፅ' ።

4ስለዚህ መጥምቁ ዮሐንስ በበረሓ እያጠ
መቀና ለኀጢአት ስርየት የንስሓ ጥምቀት
እየሰበከ መጣ። 5የይሁዳ አገር በሞላ፣ የኢ
የሩሳሌም ሰዎች በጠቅላላ ወደ እርሱ በመ
ሄድ ኀጢአታቸውን እየተናዘዙ በዮርዳኖስ
ወንዝ በዮሐንስ እጅ ተጠመቁ። 6ዮሐንስ
የግመል ጠጕር ይለብስ፣ በወገቡ ጠፍር
ይታጠቅ፣ አንበጣና የበረሓ ማር ይበላ
ነበር። 7ስብከቱም፣ "እኔ ጐንበስ ብዬ የጫ
ማውን ማሰሪያ መፍታት ከማይገባኝ፣ ከእኔ
የሚበልጥ ከእኔ በኋላ ይመጣል፤ 8እኔ በውሃ
አጠምቃችኋለሁ፤ እርሱ ግን በመንፈስ ቅዱስ
ያጠምቃችኋል" የሚል ነበር።

የኢየሱስ መጠመቅና መፈተን

1፥9-11 ተጓ ምብ - ማቴ3፥13-17፤ ሉቃ3፥21-22
1፥12፡13 ተጓ ምብ -ማቴ 4፥1-11፤ ሉቃ 4፥1-13

9በዚህ ጊዜ ኢየሱስ የገሊላ ከተማ ከሆነችው
ከናዝሬት መጥቶ በዮርዳኖስ ወንዝ በዮሐንስ
እጅ ተጠመቀ። 10ከውሃው በሚወጣበትም
ጊዜ፣ ሰማያት ተከፍተው፣ መንፈስ ቅዱስ
እንደ ርግብ በእርሱ ላይ ሲወርድ አየ፤
11"የምወድህ ልጄ አንተ ነህ፤ በአንተ ደስ
ይለኛል" የሚል ድምፅ ከሰማይ ተሰማ።
12ወዲያውም መንፈስ ቅዱስ ወደ በረሓ
መራው፤ 13በሰይጣንም እየተፈተነ አርባ ቀን
በበረሓ ቈየ። ከአራዊትም ጋር ነበር፤ መላእ
ክትም አገለገሉት።

የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት መመረጥ

1፥16-20 ተጓ ምብ - ማቴ 4፥18-22፤ ሉቃ5፥2-11፤
ዮሐ1፥35-42

14ዮሐንስ እስር ቤት ከገባ በኋላ፣ ኢየሱስ
የእግዚአብሔርን ወንጌል እየሰበከ ወደ ገሊላ
ሄደ፣ 15"ጊዜው ደርሶአል፤ የእግዚአብሔር መን
ግሥት ቀርባለች፤ ንስሓ ግቡ፤ በወንጌልም
እመኑ!" እያለ ይሰብክ ነበር።
16ኢየሱስ በገሊላ ባሕር አጠገብ ሲያልፍ፣
ስምዖንና ወንድሙ እንድርያስ ዓሣ አጥማ
ጆች ስለ ነበሩ፣ መረብ ወደ ባሕር ሲጥሉ
አያቸው። 17ኢየሱስም፣ "ተከተሉኝ፤ ሰው
አጥማጆች አደርጋችኋለሁ" አላቸው። 18እነር
ሱም ወዲያውኑ መረባቸውን ትተው ተከተ
ሉት።
19ትንሽ እልፍ እንዳለ፣ የዘብዴዎስ ልጅ
ያዕቆብና ወንድሙ ዮሐንስ በጀልባ ሆነው
መረባቸውን ሲያበጃጁ አያቸውና፣ 20ወዲ
ያውኑ ጠራቸው። እነርሱም አባታቸውን ከቅ
ጥር ሠራተኞቹ ጋር በጀልባው ላይ ትተው
ተከትለውት ሄዱ።

ኢየሱስ ርኩስ መንፈስ አስወጣ

1፥21-28 ተጓ ምብ - ሉቃ4፥31-37

21ከዚያም ወደ ቅፍርናሆም ሄዱ፤ ኢየ
ሱስም ወዲያው በሰንበት ቀን ወደ ምኵራብ
ገብቶ ማስተማር ጀመረ። 22እንደ ጸሓፍት
ሳይሆን፣ እንደ ባለ ሥልጣን በማስተማሩ
ሕዝቡ በትምህርቱ ተገረሙ። 23በዚያን ጊዜ
በምኵራባቸው ውስጥ የነበረ ርኩስ[ለ] መንፈስ
ያደረበት አንድ ሰው እንዲህ በማለት ጮኸ፤
24"የናዝሬቱ ኢየሱስ ሆይ፤ ከኛ ምን ትሻለህ?
ልታጠፋን መጣህን? እኔ ማን እንደ ሆንህ
ዐውቃለሁ፤ አንተ የእግዚአብሔር ቅዱስ ነህ!"
25ኢየሱስም፣ "ጸጥ በል፤ ከእርሱም ውጣ!"
ብሎ ገሠጸው። 26ርኩሱም መንፈስ ሰውየውን
በኀይል ካንፈራገጠው በኋላ እየጮኸ ወጣ።
27ሕዝቡ በሙሉ በመገረም፣ "ይህ ነገር ምን
ድን ነው? ሥልጣን ያለው አዲስ ትምህርት
መሆኑ ነው! ርኩሳን መናፍስትን እንኳ ያዛል፤
እነርሱም ይታዘዙለታል!" እያሉ እርስ በርስ
ተጠያየቁ። 28ወዲያውም ዝናው በገሊላ ዙሪያ
ባሉ ስፍራዎች ሁሉ ተዳረሰ።

ኢየሱስ ብዙዎችን ፈወሰ

1፥29-31 ተጓ ምብ - ማቴ 8፥14-15፤ ሉቃ4፥38፡39
1፥32-34 ተጓ ምብ - ማቴ 8፥16፡17፤ ሉቃ4፥40፡41

29ወዲያው ከምኵራብ እንደ ወጡ፣ ከያዕ
ቆብና ከዮሐንስ ጋር ወደ ስምዖንና ወደ
እንድርያስ ቤት ገቡ። 30የስምዖን አማት
በትኵሳት በሽታ ታማ ተኝታ ነበር፤ ስለ እር
ሷም ነገሩት፤ 31ስለዚህም እርሱ ወደ ተኛ
ችበት በመሄድ እጇን ይዞ አስነሣት፤ ትኵሳ
ቱም ተዋት፤ ተነሥታም ታገለግላቸው ጀመር።

1፥1 ማቴ 4፥3
1፥2 ሚል3፥1፤ ማቴ11፥10፤ ሉቃ7፥27
1፥3 ኢሳ40፥3፤ ዮሐ1፥23
1፥4 ቍ8፤ ማቴ3፥1፤ሉቃ1፥77፤ ዮሐ1፥26፡33፤ ሐሥ1፥5፡22፤11፥16፤ 13፥24፤18፥25፤ 19፥3፡4
1፥6 ዘሌ11፥22፤ 2ነገ1፥8
1፥7 ሐሥ13፥25
1፥8 ኢሳ44፥3፤ ኢል2፥23፤ዮሐ1፥33፤ ሐሥ1፥5፤2፥4፤ 11፥16፤19፥4-6
1፥9 ማቴ2፥23፤ 3፥1
1፥10 ዮሐ1፥32
1፥11 ማቴ3፥17
1፥13 ዘፀ24፥18፤ 1ነገ19፥8፤ማቴ4፥10፤ ዕብ4፥15
1፥14 ማቴ3፥1፤ 4፥12፡23
1፥15 ዮሐ3፥15፤ ሮሜ5፥6፤ ሐሥ20፥21፤ገላ4፥4፤ ኤፌ1፥10
1፥18 ማቴ4፥19
1፥21 ቍ39፤ ማቴ4፥23፤ማር10፥1
1፥22 ማቴ7፥28፡ 29
1፥24 መዝ16፥10፤ ኢሳ41፥14፡16፡20፤ ማቴ2፥23፤8፥29፤ ሉቃ1፥35፤24፥19፤ ዮሐ1፥45፡46፤6፥69፤ ሐሥ3፥14፤4፥10፤ 24፥5፤1ዮሐ2፥20
1፥25 ቍ34
1፥26 ማር9፥20
1፥27 ማር10፥24፡ 32
1፥28 ማቴ9፥26
1፥29 ቍ21፡23
1፥31 ሉቃ7፥14

[ሀ]1 አንዳንድ ቅጆች *የእግዚአብሔር ልጅ* የሚለው ሐረግ የላቸውም።
[ለ]23 ወይም *ክፉ* ፤ እንዲሁም ቍ26 እና 27 ይመ

32ጀንበር ከጠለቀች በኋላ፣ ምሽት ላይ
የአካባቢው ሰዎች ሕመምተኞችንና በአጋን
ንት የተያዙትን ሁሉ ወደ እርሱ አመጡ።
33የከተማዋ ሕዝብ በሙሉ በቤቱ ደጅ ላይ
ተሰብስቦ ነበር። 34እርሱም በተለያየ በሽታ
የታመሙትን ብዙዎችን ፈወሰ፤ ብዙ አጋን
ንትም አወጣ፤ ነገር ግን አጋንንቱ የኢየሱስን
ማንነት ያውቁ ስለ ነበር እንዲናገሩ አልፈቀ
ደላቸውም።

ኢየሱስ በገለልተኛ ስፍራ ጸለየ
1፥35-38 ተጓ ምብ - ሉቃ 4፥42:43

35ማለዳም ገና ጎሕ ሳይቀድ፣ ኢየሱስ
ተነሥቶ ከቤት ወጣ፤ ወደ አንድ ገለልተኛ
ስፍራም ሄዶ ይጸልይ ጀመር። 36ስምዖንና
ባልደረቦቹም ተከትለው ይፈልጉት ጀመር፤
37ባገኙትም ጊዜ፣ “ሰዉ ሁሉ ይፈልግሃል”
አሉት።
38እርሱም፣ “ከዚህ ተነሥተን በአቅራቢያ
ወዳሉት መንደሮች እንሂድ፤ እዚያም ልስበክ፤
የመጣሁት ለዚሁ ነውና” አላቸው። 39ስለዚህ
ወደ ምኵራባቸው እየገባ በመስበክና አጋንን
ትን በማስወጣት በመላዋ ገሊላ ይዘዋወር
ጀመር።

ኢየሱስ ለምጻሙን ሰው አነጻ
1፥40- 44 ተጓ ምብ - ማቴ 8፥2-4፤ ሉቃ5፥12-14

40አንድ ለምጻም[ሐ] ወደ እርሱ ቀርቦ ከፊቱ
በመንበርከክ፣ “ብትፈቅድ እኮ ልታነጻኝ ትች
ላለህ” በማለት ለመነው።
41ኢየሱስም ለሰውየው በመራራት እጁን
ዘርግቶ ዳሰሰውና፣ “እፈቅዳለሁ፣ ንጻ” አለው።
42እርሱም ወዲያው ከለምጹ ነጻ፤ ከበሽታ
ውም ተፈወሰ።
43ኢየሱስም ሰውየውን አጥብቆ በማስጠ
ንቀቅ እንዲህ ሲል አሰናበተው፤ 44“ለማ
ንም አንድ ነገር እንኳ እንዳትናገር ተጠን
ቀቅ፤ ነገር ግን ምስክር እንዲሆናቸው ሄደህ
ራስህን ለካህን አሳይ፤ ስለ መንጻትህም
ሙሴ ያዘዘውን መሥዋዕት አቅርብ” አለው።
45ሰውየው ግን በሄደበት ሁሉ ነገሩን በሰ
ፊው አወራ፣ ወሬውንም አሠራጨ። በዚህ
ምክንያት ኢየሱስ ወደ ማንኛውም ከተማ
በግልጽ መግባት አልተቻለውም፤ ከዚህም
የተነሣ ከከተማ ውጭ በሚገኙ ሰዋራ ቦታ
ዎች መኖር ጀመረ፤ ሰዎች ግን ከየአቅ
ጣጫው እርሱ ወዳለበት መምጣት አላቋ
ረጡም።

ኢየሱስ ሽባ ፈወሰ
2፥3-12 ተጓ ምብ - ማቴ9፥2-8፤ ሉቃ5፥18-26

2 ኢየሱስ ከጥቂት ቀን በኋላ ወደ ቅፍ
ርናሆም እንደ ተመለሰ፣ ወደ ቤት
መግባቱን ሕዝቡ ሰማ። 2ስለዚህ ከበሩ

1፥32 ማቴ4፥24
1፥34 ማቴ4፥23፤
ማር3፥12፤
ሐሥ16፥17:18
1፥35 ሉቃ3፥21
1፥38 ኢሳ60፥1
1፥39 ማቴ4፥23:24
1፥40 ማር10፥17
1፥44 ዘሌ13፥49፤
14፥1-32፤ማቴ8፥4
1፥45 ማር2፥13፤
ሉቃ5፥15:16:17፤
ዮሐ6፥2

2፥2 ቆ13፤
ማር1፥45
2፥3 ማቴ4፥24
2፥5 ሉቃ7፥48
2፥7 ኢሳ43፥25
2፥10 ማቴ8፥20
2፥12 ማቴ9፥8:33
2፥13 ማር1፥45፤
ሉቃ5፥15፤ዮሐ6፥2
2፥14 ማቴ4፥19
2፥16 ሐሥ23፥9፤
ማቴ9፥11
2፥17 ሉቃ19፥10፤
1ጢሞ1፥15

ውጭ እንኳ ሳይቀር ስፍራ እስኪታጣ
ድረስ ብዙ ሕዝብ ተሰበሰበ፤ እርሱም የእግ
ዚአብሔርን ቃል ሰበከላቸው። 3ጥቂት
ሰዎችም አንድ ሽባ በአራት ሰዎች አሸክ
መው ወደ እርሱ አመጡ። 4ከሕዝቡ ብዛት
የተነሣ ኢየሱስ ወዳለበት መቅረብ ስላል
ቻሉ፣ የቤቱን ጣራ እርሱ ባለበት በኩል
ነድለው ቀዳዳ በማበጀት ሽባው የተኛበትን
ዐልጋ በዚያ አወረዱ። 5ኢየሱስም እምነታ
ቸውን አይቶ ሽባውን፣ “አንተ ልጅ፣ ኀጢ
አትህ ተሰርዮልሃል!” አለው። 6በዚያ ተቀም
ጠው የነበሩ አንዳንድ ጸሐፍት ስለዚህ ነገር
በልባቸው እያሰላሰሉ፣ 7“ይህ ሰው እንዴት
እንዲህ ይላል? በአምላክ ላይ የስድብ ቃል
እየተናገረ እኮ ነው! ከአንዱ ከእግዚአብሔር
በስተቀር ማን ኀጢአትን ሊያስተሰርይ ይች
ላል?” ብለው አሰቡ።
8ኢየሱስም ወዲያው በልባቸው የሚያስ
ቡትን በመንፈሱ ተረድቶ፣ “እንዴት እንዲህ
ታስባላችሁ? 9ሽባውን፣ ‘ኀጢአትህ ተሰርዮ
ልሃል’ ከማለትና፣ ‘ተነሥተህ ዐልጋህን ተሸክ
መህ ሂድ’ ከማለት የቱ ይቀላል? 10ነገር ግን
የሰው ልጅ በምድር ላይ ኀጢአትን ለማስ
ተስረይ ሥልጣን እንዳለው እንድታውቁ
በማለት ሽባውን፣ 11“ተነሥተህ ዐልጋህን
ተሸክመህ ወደ ቤትህ ሂድ” አለው። 12እር
ሱም ተነሥቶ ሁሉም እያዩት ዐልጋውን
ተሸክሞ ሄደ፤ በስፍራው የነበሩትም ሁሉ
በሁኔታው በመደነቅ፣ “የዚህ ዐይነት ነገር
ፈጽሞ አይተን አናውቅም!” በማለት ለእግዚ
አብሔር ምስጋና አቀረቡ።

የሌዊ መጠራት
2፥14-17 ተጓ ምብ - ማቴ 9፥9-13፤ሉቃ5፥27-32

13ኢየሱስም ዳግም ወደ ባሕሩ ዳርቻ ወጣ፤
ሕዝቡም በብዛት ወደ እርሱ መጡ፤ እርሱም
አስተማራቸው። 14በዚያም ሲያልፍ የእልፍ
ዮስን ልጅ ሌዊን በቀረጥ መቀበያው ስፍራ
ተቀምጦ አየውና፣ “ተከተለኝ” አለው፤ እር
ሱም ተነሥቶ ተከተለው።
15በማቴዎስ ቤት በማእድ ተቀምጦ ሳለ፣
ብዙ ቀረጥ ሰብሳቢዎችና ኀጢአተኞች ተከትለ
ውት ስለ ነበር፣ ከኢየሱስና ከደቀ መዛሙርቱ
ጋር ይመገቡ ነበር። 16ከፈሪሳውያን ወገን
የነበሩ ጸሐፍት ከኀጢአተኞችና ከቀረጥ
ሰብሳቢዎች ጋር ሲበላ ባዩት ጊዜ፣ ደቀ
መዛሙርቱን “ከቀረጥ ሰብሳቢዎችና ከኀጢ
አተኞች ጋር ለምን ይበላል?” ሲሉ ጠየ
ቋቸው።
17ኢየሱስም የሚናገሩትን ሰምቶ፣ “ሐኪም

[ሐ]40 *ለምጽ* የሚለው ቃል በግሪኩ አገላለጽ የተለያዩ የቆዳ
በሽታዎችን ያመለክታል

የሚያስፈልጋቸው ሕመምተኞች እንጂ ጤነ
ኞች አይደሉም፤ እኔ ኀጢአተኞችን እንጂ
ጻድቃንን ወደ ንስሓ ልጠራ አልመጣሁም”
አላቸው።

ስለ ጾም የቀረበ ጥያቄ
2፥18-22 ተጓ ምብ - ማቴ9፥14-17፤ ሉቃ 5፥33-38

[18]የዮሐንስ ደቀ መዛሙርትና ፈሪሳውያን
ይጾሙ ነበር፤ አንዳንድ ሰዎችም መጥተው
ኢየሱስን፣ “የዮሐንስና የፈሪሳውያን ደቀ
መዛሙርት ሲጾሙ፣ የአንተ ደቀ መዛሙርት
የማይጾሙት ለምንድን ነው?” አሉት።
[19]ኢየሱስም፣ እንዲህ አላቸው፤ “ሙሽራው
ከእነርሱ ጋር እያለ ሚዜዎቹ ሊጾሙ ይች
ላሉን? ሙሽራው ከእነርሱ ጋር እያለ
ሊጾሙ አይችሉም፤ [20]ሙሽራው ከእነርሱ
የሚወሰድበት ወቅት ይመጣል፤ በዚያን ጊዜ
ግን ይጾማሉ።
[21]“በአሮጌ ልብስ ላይ አዲስ ጨርቅ የሚጥፍ
ማንም የለም፤ ይህ ቢደረግ ግን፣ አዲሱ ጨርቅ
አሮጌውን ይቦጭቀዋል፤ ቀዳዳውም የባሰ ይሰ
ፋል። [22]እንዲሁም አዲስ የወይን ጠጅ በአ
ሮጌ አቍማዳ የሚያስቀምጥ የለም፤ ይህ
ከተደረገማ የወይን ጠጁ አቍማዳውን ያፈነ
ዳዋል፤ የወይን ጠጁም አቍማዳውም ይበላ
ሻሉ። ስለዚህ አዲስ የወይን ጠጅ መቀመጥ
ያለበት በአዲስ አቍማዳ ነው።”

ኢየሱስ የሰንበት ጌታ ነው
2፥23-28 ተጓ ምብ - ማቴ12፥1-8፤ ሉቃ6፥1-5
3፥1-6 ተጓ ምብ - ማቴ12፥9-14፤ ሉቃ 6፥6-11

[23]በሰንበት ቀን ኢየሱስ በእርሻ መካከል
ሲያልፍ፣ አብረውት በመጓዝ ላይ የነበሩት
ደቀ መዛሙርቱ እሸት ይቀጥፉ ጀመር።
[24]ፈሪሳውያንም፣ “እነሆ፤ በሰንበት ቀን ለምን
የተከለከለ ነገር ያደርጋሉ?” ሲሉ ጠየቁት።
[25]እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “ዳዊት በተራ
በና የምግብ ፍላጎት በጸናበት ጊዜ አብ
ረውት ከነበሩት ሰዎች ጋር ያደረገውን
አላነበባችሁምን? [26]በሊቀ ካህናቱ በአብያ
ታር ዘመን ወደ እግዚአብሔር ቤት ገብቶ፣
ካህናት ብቻ እንዲበሉት የተፈቀደውን የተ
ቀደሰ ኅብስት ራሱ በልቶ አብረውት ለነ
በሩትም ሰዎች ሰጣቸው።”
[27]ደግሞም እንዲህ አላቸው፤ “ሰንበት ለሰው
ተፈጠረ እንጂ፣ ሰው ለሰንበት አልተፈጠ
ረም፤ [28]ስለዚህ የሰው ልጅ የሰንበት ጌታዋ
ነው።”

3 በሌላ ጊዜ ወደ ምኵራብ ገባ፤ በዚ
ያም እጁ የሰለለች ሰው ነበር። [2]በም
ክንያት ሊከሱት የሚፈልጉ ሰዎችም በሰን
በት ቀን ይፈውሰው እንደ ሆነ ለማየት
ይጠባበቁ ነበር። [3]እርሱም እጁ የሰለለች
ውን ሰው፣ “በተሰበሰበው ሕዝብ ፊት ተነ
ሥተህ ቁም” አለው።
[4]ኢየሱስም፣ “በሰንበት ቀን የተፈቀደው
መልካም ማድረግ ነው ወይስ ክፉ? ሕይወት
ማዳን ነውን ወይስ ማጥፋት?” አላቸው። እነ
ርሱ ግን ዝም አሉ።
[5]በልባቸው ደንዳናነት አዝኖ በዙሪያው የቆ
ሙትን በቍጣ ተመለከታቸውና ሰውየውን፣
“እጅህን ዘርጋ!” አለው፤ ሰውየውም እጁን
ዘረጋ፤ እጁም ፍጹም ደኅና ሆነችለት።
[6]ፈሪሳውያንም እንዴት ሊያጠፉት እንደ
ሚችሉ ከሄሮድስ ወገን ከሆኑት ጋር መመ
ካከር ጀመሩ።

ብዙ ሰዎች ኢየሱስን ተከተሉ
3፥7-12 ተጓ ምብ – ማቴ 12፥15፡16፤ ሉቃ6፥17-19

[7]ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ወደ ባሕሩ
ሄደ፤ ከገሊላ የመጣ እጅግ ብዙ ሕዝብም
ተከተለው፤ [8]የሚሠራውን ነገር የሰሙ ሰዎችም
ከይሁዳ፣ ከኢየሩሳሌም፣ ከኤዶምያስ፣ በዮር
ዳኖስ ማዶ ካለው አገር እንዲሁም ከጢሮስና
ከሲዶና አካባቢ ወደ እርሱ መጡ። [9]የተሰ
በሰበውም ሕዝብ እንዳያጨናንቀው አነስተኛ
የሆን ጀልባ እንዲያዘጋጁለት ደቀ መዛሙርቱን
አዘዛቸው። [10]ብዙዎችን ፈውሶ ስለ ነበር፣
በሕመም የሚሠቃዩ ሁሉ ሊዳስሱት ይሽ
ቀዳደሙ ነበር። [11]ርኩሳን[መ] መናፍስትም
ባዩት ቍጥር ከፊቱ እየወደቁ፣ “አንተ የእግ
ዚአብሔር ልጅ ነህ!” በማለት ይጮኹ ነበር።
[12]እርሱ ግን ማንነቱን እንዳይገልጹ አጥብቆ
ይገሥጻቸው ነበር።

የዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መሾም
3፥16-19 ተጓ ምብ ማቴ 10፥2-4፤ ሉቃ6፥14-16፤ሐሥ1፥13

[13]ኢየሱስ ወደ ተራራ ወጥቶ የሚፈልጋ
ቸውን ወደ እርሱ እንዲመጡ ጠራቸው፤
እነርሱም ወደ እርሱ መጡ። [14]ከእርሱ
ጋር እንዲሆኑ፣ ለስብከትም ይልካቸው ዘንድ
ዐሥራ ሁለቱን ሾማቸው፤ ሐዋርያትም ብሎ
ጠራቸው[ሠ]፤ [15]አጋንንትን እንዲያስወጡም
ሥልጣን ሰጣቸው። [16]የሾማቸውም ዐሥራ
ሁለቱ እነዚህ ናቸው፤ ጴጥሮስ ብሎ የጠ
ራው ስምዖን፣ [17]ቦአኔርጌስ ይኸውም፣ ‘የነ
ጐድጓድ ልጆች’ ብሎ የጠራቸው የዘብዴ
ዎስ ልጆች ያዕቆብና ወንድሙ ዮሐንስ፤
[18]እንድርያስ፣ ፊልጶስ፣ በርቶሎሜዎስ፣
ማቴዎስ፣ ቶማስ፣ የእልፍዮስ ልጅ ያዕቆብ፣
ታዴዎስ፣ ተቀናቃኙ ስምዖን፣ [19]እንዲሁም
አሳልፎ የሰጠው የአስቆሮቱ ይሁዳ።

2፥18 ማቴ6፥16-18፤ሐሥ13፥2
2፥20 ሉቃ17፥22
2፥23 ዘዳ23፥25
2፥24 ማቴ12፥2
2፥26 ዘሌ24፥5-9፤ 1ሳሙ21፥1-6፤ 2ሳሙ8፥17፤ 1ዜና24፥6
2፥27 ዘፀ23፥12፤ ዘዳ5፥14፤ቈላ2፥16
2፥28 ማቴ8፥20
3፥1 ማቴ4፥23፤ ሉቃ1፥21
3፥2 ማቴ12፥10፤ ሉቃ14፥1
3፥6 ማቴ12፥14፤ 22፥16፤ማር12፥13
3፥7 ማቴ4፥25
3፥8 ማቴ11፥21
3፥10 ማቴ4፥23፤ 9፥20
3፥11 ማቴ1፥23፡ 24፤4፥3
3፥12 ማቴ8፥4፤ ማር1፥24፡25፡34፤ ሐሥ16፥17፡18
3፥13 ማቴ5፥1
3፥14 ማር6፥30
3፥15 ማቴ10፥1
3፥16 ዮሐ1፥24

[መ]11 ወይም *ክፉ*፤ እንዲሁም ቍ 30 ይመ
[ሠ]14 አንዳንድ ቅጆች *ሐዋርያትም ብሎ ጠራቸው* የሚለው ሐረግ የላቸውም

ኢየሱስና ብዔል ዜቡል
3፥23-27 ተጓ ምብ - ማቴ12፥25-29፤ሉቃ11፥17-22

20ከዚያም ኢየሱስ ወደ አንድ ቤት ገባ፤
እርሱና ደቀ መዛሙርቱ ምግብ መብላት
እንኳ እስኪሳናቸው ድረስ ሕዝቡ እንደ
ገና በብዛት ተሰበሰበ:: 21ሁኔታውን የሰሙ
ዘመዶቹም፣ "አእምሮውን ስቶአል" በማለት
ይዘውት ለመሄድ ወዳለበት መጡ::
22ከኢየሩሳሌም የመጡ ጸሐፍትም፣ "ብዔል
ዜቡልʻ አድሮበታል፤ አጋንንትን የሚያወጣው
በአጋንንት አለቃ ነው" አሉ::
23እርሱም ጠራቸውና በምሳሌ እንዲህ አላ
ቸው፤ "ሰይጣን ሰይጣንን እንዴት ሊያስወጣ
ይችላል? 24እርስ በርሱ የሚከፋፈል መን
ግሥት ሊጸና አይችልም፤ 25ቤትም እርስ
በርሱ ከተለያየ ሊቆም አይችልም:: 26እንደዚ
ሁም ሰይጣን እርስ በርሱ የሚፃረርና
የሚከፋፈል ከሆነ ሊቆም አይችልም፤ ያበ
ቃለታል:: 27ከዚህም የተነሣ አንድ ሰው
አስቀድሞ ኀይለኛውን ሰው ሳያስር ወደ ኀይ
ለኛው ሰው ቤት ሊገባና ንብረቱን ሊዘርፍ
አይችልም፤ ቤቱን መዝረፍ የሚቻለው ኀይለ
ኛውን ሰው ሲያስር ብቻ ነው:: 28እውነት
እላችኋለሁ፤ የሰው ልጆች ኀጢአትና የሚሳ
ደቡት ስድብ ሁሉ ይሰረይላቸዋል፤ 29ነገር
ግን በመንፈስ ቅዱስ ላይ የስድብ ቃል
የሚናገር ሁሉ የዘላለም ኀጢአት ዕዳ ይሆ
ንበታል እንጂ ለዘላለም አይሰረይለትም::
30ይህንንም ያለው፣ "ርኩስ መንፈስ አለ
በት" ስላሉት ነበር::

የኢየሱስ እናትና ወንድሞቹ
3፥31-35 ተጓ ምብ - ማቴ12፥46-50፤
ሉቃ8፥19-21

31ከዚህ በኋላ እናቱና ወንድሞቹ መጡ፤
በውጭ ቆመውም ሰው ልከውበት አስጠሩት::
32በዙሪያው የተቀመጡ ብዙ ሰዎችም፣ "እነሆ፤
እናትህና ወንድሞችህ ውጭ ይፈልጉሃል"
አሉት::
33እርሱም መልሶ፣ "እናቴ ማን ናት ወን
ድሞቼስ እነማን ናቸው?" አላቸው::
34በዙሪያው ወደ ተቀመጡትም በመመ
ልከት፣ እንዲህ አለ፤ "እናቴና ወንድሞቼ
እነዚህ ናቸው" 35የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያ
ደርግ ሁሉ እርሱ ወንድሜ፣ እኅቴ፣ እናቴም
ነውና::"

የዘሪው ምሳሌ
4፥1-12 ተጓ ምብ - ማቴ13፥1-15፤ ሉቃ8፥4-10
4፥13-20 ተጓ ምብ - ማቴ13፥18-23፤ ሉቃ8፥ 11-15

4 በሌላ ጊዜ ደግሞ በባሕሩ አጠገብ ያስተ
ምር ጀመር:: እርሱ ባለበት አካባቢ እጅግ
ብዙ ሕዝብ ስለ ተሰበሰበ፣ በባሕሩ ላይ
ወዳለች ጀልባ ገብቶ ተቀመጠ፤ ሕዝቡም
ሁሉ በባሕሩ ዳርቻ ባለው ስፍራ ላይ ተሰ
ብስቦ ነበር:: 2እርሱም ብዙ ነገሮችን
በምሳሌ አስተማራቸው፤ እንዲህም አላቸው፤
3"ስሙ፤ አንድ ዘሪ ዘር ሊዘራ ወጣ:: 4ዘሩን
በሚዘራበትም ጊዜ አንዳንዱ መንገድ ላይ
ወደቀ፤ ወፎችም መጥተው ለቀመው በሉት::
5ሌላው በቂ ዐፈር በሌለበት በጭንጫ ቦታ
ላይ ወደቀ፤ ዐፈሩ ጥልቀት ስላልነበረው
ወዲያው በቀለ፤ 6ፀሓይ በወጣ ጊዜ ግን
ጠወለገ፤ ሥር ስላልነበረውም ደረቀ:: 7ሌላው
ዘር ደግሞ በእሾኽ መካከል ወደቀ፤ እሾኹም
አድጎ የዘሩን ተክል ስላነቀው ፍሬ አላፈ
ራም:: 8ሌላው ዘር ደግሞ በመልካም መሬት
ላይ ስለ ወደቀ በቅሎ አደገ፤ ፍሬም ሰጠ፤
አንዱ ሠላሣ፣ አንዱ ሥልሳ፣ ሌላውም መቶ
ፍሬ አፈራ::" 9ቀጥሎም ኢየሱስ፣ "የሚሰማ
ጆሮ ያለው ይስማ" አለ::
10ብቻውን በሆነ ጊዜ፣ ዐሥራ ሁለቱና አብ
ረውት የነበሩት ሌሎች ስለ ምሳሌዎቹ ጠየ
ቁት:: 11እርሱም፣ "ለእናንተ የእግዚአብሔር
መንግሥት ምስጢር ተሰጥቶአችኋል፤ በውጭ
ላሉት ግን ነገር ሁሉ በምሳሌ ይነገራቸዋል፤
12ይኸውም፣ "ማየቱን እንዲያዩ እንዳያስተ
ውሉትም፣ መስማቱን እንዲሰሙ ልብ እንዳ
ይሉትም፣ እንዳይመለሱና ኀጢአታቸው እን
ዳይሰረይላቸው ነው" አላቸው::
13ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፤ "ይህን
ምሳሌ አልተረዳችሁትምን? ታዲያ ሌሎቹን
ምሳሌዎች ሁሉ እንዴት ልትረዱ ትችላላ
ችሁ? 14ዘሪው ቃሉን ይዘራል:: 15አንዳንድ
ሰዎች በመንገድ ላይ የወደቀውን ዘር ይመ
ስላሉ፤ ቃሉን በሚሰሙበት ጊዜ ሰይጣን
ወዲያውኑ መጥቶ በውስጣቸው የተዘራውን
ቃል ይወስደዋል:: 16እንዲሁም ሌሎች በጭ
ንጫ ቦታ ላይ የተዘራውን ዘር ይመስላሉ፤
ቃሉን በሚሰሙበት ጊዜ ወዲያው በደስታ
ይቀበሉታል፤ 17ነገር ግን ሥር የሌላቸው
ስለሆኑ የሚቈዩት ለጥቂት ጊዜ ብቻ ነው፤
በቃሉ ምክንያት መከራ ወይም ስደት
በመጣ ጊዜ ወዲያውኑ ይሰናከላሉ:: 18ሌሎቹ
ደግሞ በእሾኽ መካከል የተዘራውን ዘር
ይመስላሉ፤ ቃሉን መስማት ይሰማሉ፤ 19ነገር
ግን የዚህ ዓለም ውጣ ውረድ፣ የሀብት
አጓጊነት እንዲሁም የሌሎች ነገሮች ምኞት
ቃሉን አንቀው በመያዝ ፍሬ እንዳያፈራ
ያደርጉታል:: 20ሌሎቹ በመልካም መሬት ላይ
የተዘራውን ዘር ይመስላሉ፤ እነዚህም ቃሉን
ሰምተው የሚቀበሉና ሠላሳ፣ ሥልሳ፣
መቶም ፍሬ የሚያፈሩ ናቸው"

3፥20 ቍ7፤ ማር6፥31
3፥21 ዮሐ10፥20፤ ሐሥ26፥24
3፥22 ማቴ9፥34፤ 10፥25፤11፥18፤ 12፥24፤15፥1፤ ዮሐ7፥20፤8፥48፡52፤ 10፥20
3፥23 ማር4፥2፡10
3፥27 ኢሳ49፥24፡25
3፥29 ማቴ12፥31፡ 32፤ሉቃ12፥10
3፥31 ቍ21
4፥1 ማር2፥13፤3፥7
4፥2 ቍ11፤ ማር3፥23
4፥3 ቍ26
4፥8 ዮሐ15፥5፤ ቈላ1፥6
4፥9 ቍ23፤ ማቴ11፥15
4፥11 ማቴ3፥2፤ 1ቆሮ5፥12፡13፤ ቈላ4፥5፤1ተሰ4፥12፤ 1ጢሞ3፥7
4፥12 ኢሳ6፥9፡10፤ ማቴ13፥13-15
4፥14 ማር16፥9፤ ሉቃ1፥2፤ሐሥ4፥31፤ 8፥4፤16፥6፤17፥11፤ ፊል1፥14
4፥15 ማቴ4፥10
4፥19 ማቴ19፥23፤ 1ጢሞ 6፥9፡10፡17፤ 1ዮሐ2፥15-17

ʻ22 ግሪኩ ብዔዜቡል ወይም ብዔልዜቡል ይላል

የመቅረዙ መብራት ምሳሌ

21እንዲህም አላቸው፤ “መብራት አምጥታ ችሁ ከዕንቅብ ወይም ከዐልጋ ሥር ታስቀ ምጣላችሁን? የምታስቀምጡት በመቅረዙ ላይ አይደለምን? 22ስለዚህ ተደብቆ የማይገለጥ፣ ተሸሽጎ ወደ ብርሃን የማይወጣ የለም፤ 23ሰሚ ጆሮ ያለው ይስማ።”

24በመቀጠልም፣ “ስለምትሰሙት ነገር ጥን ቃቄ አድርጉ፤ በምትሰፍሩበት መስፈሪያ ይሰፈርላችኋል፤ እንዲያውም ከዚያ የበለጠ ይጨመርላችኋል። 25ላለው ይጨመርለታል፤ ከሌለው ላይ ግን፣ ያው ያለው እንኳ ይወሰ ድበታል” አላቸው።

የአዳጊው ዘር ምሳሌ

26ከዚያም፣ እንዲህ አለ፤ “የእግዚአብሔር መንግሥት ይህን ትመስላለች፤ አንድ ሰው መሬት ላይ ዘር ይዘራል። 27ሰውየው ሌሊት ይተኛል፤ ቀን ይነሣል ነገር ግን እርሱ ሳያውቅ ያ ዘር በቅሎ ያድጋል፤ 28ምድርም ራስዋ በመጀመሪያ ቡቃያውን፣ ቀጥሎ ዛላውን፣ ከዚያም በዛላው ላይ የጐመራ ፍሬ ታስገኛለች፤ 29ፍሬው እንደ በሰለም መከር በመድረሱ፣ ሰውየው ወዲያው ማጭዱን አን ሥቶ አጨዳ ይጀምራል።”

የሰናፍጭ ቅንጣት ምሳሌ

4፥30-32፤ ተጓ ምብ - ማቴ 13፥31፡32፤ ሉቃ 13፥18፡19

30ደግሞም እንዲህ አለ፤ “የእግዚአብሔርን መን ግሥት ከምን ጋር እናነጻጽራታለን? በምንስ ምሳሌ እንገልጻታለን? 31በምድር ላይ ከሚ ዘራው ዘር ሁሉ እጅግ ያነሰችውን የሰናፍጭ ቅንጣት ትመስላለች፤ 32ተዘርታ ካደገች በኋላ ግን፣ በአትክልቱ ቦታ ከሚገኙት ዕፀ ዋት ሁሉ ትበልጣለች፤ የሰማይ ወፎችም በትላልቅ ቅርንጫፎቿ ጥላ ሥር ያርፋሉ።”

33ኢየሱስም ሰዎች መረዳት በሚችሉበት መጠን፣ እነዚህን በመሳሰሉ ብዙ ምሳሌዎች ነገራቸው። 34ምንም ነገር ያለ ምሳሌ አይነ ግራቸውም ነበር። እርሱና ደቀ መዛሙርቱ ብቻ በሚሆኑበት ጊዜ ግን ሁሉንም ነገር በዝርዝር ያስረዳቸው ነበር።

ኢየሱስ ማዕበሉን ጸጥ አደረገ

4፥35-41 ተጓ ምብ - ማቴ8፥18፡23-27፤ ሉቃ8፥22-25

35ያ ቀን በመሸ ጊዜ፣ “ወደ ማዶ እንሻገር” አላቸው። 36እነርሱ ሕዝቡን ትተው በጀልባዋ ውስጥ እንዳለ በዚያው ይዘውት ሄዱ፤ ሌሎች ጀልባዎችም አብረውት ነበሩ። 37በዚህ ጊዜ ኀይለኛ ዐውሎ ነፋስ ተነሣ፤ ማዕበሉም ውሃ እስኪሞላት ድረስ ጀልባዋን ያናውጣት ነበር። 38ኢየሱስ ግን ትራስ ተንተርሶ ከጀ ልባዋ በስተ ኋላ በኩል ተኝቶ ነበር። እነርሱም ቀሰቀሰውት፣ “መምህር ሆይ፤ ስናልቅ አይገድህምን?” አሉት።

39እርሱም ተነሥቶ ነፋሱን ገሠጸው፤ ባሕሩንም፣ “ጸጥ፣ ረጭ በል!” አለው። ነፋ ሱም ጸጥ፣ ርጭ አለ፤ ፍጹምም ጸጥታ ሆነ።

40ደቀ መዛሙርቱንም፣ “ስለ ምን እንዲህ ፈራችሁ? እስከዚህ እምነት የላችሁምን?” አላቸው።

41እነርሱም በፍርሀት ተውጠው እርስ በር ሳቸው፣ “ነፋሱም ሞገዱም የሚታዘዙለት ይህ ማን ነው?” ተባባሉ።

4፥21 ማቴ5፥15
4፥22 ኤር16፥17፤ ማቴ10፥26፤ ሉቃ8፥17፤12፥2
4፥23 ቍ9፤ ማቴ11፥15
4፥24 ማቴ7፥2
4፥25 ማቴ25፥29
4፥26 ማቴ13፥24
4፥29 ራእ14፥15
4፥30 ማቴ13፥24
4፥33 ዮሐ16፥12
4፥34 ዮሐ16፥12
4፥36 ቍ1፤ ማር3፥9፤5፥2፡21፤ 6፥32፡45
4፥40 ማቴ14፥31፤ ማር16፥14
5፥2 ማር1፥23፤4፥1
5፥7 ማቴ4፥3፤ 8፥29፤ሉቃ1፥32፤6፥35 ፤ሐሥ16፥17፤ ዕብ7፥1
5፥9 ቍ15

አጋንንት ያደረበት ሰው መፈወሱ

5፥1-17 ተጓ ምብ - ማቴ8፥28-34፤ ሉቃ8፥26-37
5፥18-20 ተጓ ምብ - ሉቃ 8፥38፡39

5 ባሕሩን ተሻግረው ጌርሴኖን[ሀ] ወደ ተባለ አገር መጡ። 2ኢየሱስ ከጀልባ እንደ ወረደ፣ ርኩስ[ለ] መንፈስ ያደረበት ሰው ከመቃብር ቦታ ወጥቶ ሊገናኘው ወደ እርሱ መጣ። 3ይህ ሰው በመቃብር ቦታ ውስጥ የሚኖርና ማንም በሰንሰለት እንኳ ሊያስረው የማይችል ነበር። 4ብዙ ጊዜ በእግር ብረትና በሰንሰለት ይታሰር ነበር፤ ነገር ግን የእጅ ሰንሰለቱን ይበጥስ፣ የእግር ብረቱንም ይሰብር ነበር። ማንም ይዞ ሊያ ቈየው የሚችል አልነበረም።

5በመቃብሮቹና በተራራዎቹ መካከል ቀንና ሌሊት እየተዘዋወረ በመጮኽ ሰውነቱን በድንጋይ ይቈራርጥ ነበር።

6ይህም ሰው ኢየሱስን ከሩቅ ባየው ጊዜ ወደ እርሱ ሮጦ ከፊቱ ተንበርክኮ ሰገደለት፤ 7በታላቅ ድምፅ ጮኾም፣ “አንተ የልዑል እግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ሆይ፤ ከእኔ ምን አለህ? እንዳታሠቃየኝ በእግዚአብሔር ይገዘሃ ለሁ!” አለው። 8ይህንንም ያለው ኢየሱስ፣ “አንተ ርኩስ መንፈስ ከዚህ ሰው ውጣ!” ብሎት ስለ ነበር ነው።

9ከዚያም ኢየሱስ፣ “ስምህ ማን ነው” ብሎ ጠየቀው። “ብዙ ነንና ስሜ ሌጌዎን ነው” አለው። 10ከአገር እንዳያስወጣቸውም አጥብቆ ለመነው።

11በአቅራቢያውም በሚገኝ ኰረብታ ላይ ትልቅ የዐሣማ መንጋ ተሰማርቶ ነበር። 12ርኵሳን መናፍስቱም ኢየሱስን፣ “ወደ ዐሣማዎቹ ስደደን፤ እንድንገባባቸውም ፍቀ ድልን” ብለው ለመኑት።

13እርሱም ፈቀደላቸው። ርኵሳን መናፍስ ቱም ወጥተው በዐሣማዎቹ ገቡባቸው፤ ሁለት ሺህ ያህል ዐሣማዎችም በገደሉ አፋፍ በመንደርደር ቍልቍል ወርደው በባሕር ውስጥ

[ሀ]1 አንዳንድ ቅጆች ጌራሴኖን፣ ሌሎች ደግሞ ጌርጌሴኖን ይላሉ።
[ለ]2 ወይም ክፉ፤ እንዲሁም ቍ 8 እና 13 ይመ።

ሰጠሙ።
14እረኞቹ ሸሽተው ሄዱ፤ ወሬውን በከ
ተማና በገጠር አዳረሱት፤ ሕዝቡም የሆነ
ውን ለማየት ካለበት ወጣ። 15ወደ ኢየሱ
ስም በመጡ ጊዜ፣ የአጋንንት ሰራዊት አድ
ረውበት የነበረው ሰው፣ ልብስ ለብሶና አእ
ምሮው ተመልሶለት በዚያ ተቀምጦ አዩት፤
ፈሩም። 16ይህን ያዩ ሰዎችም አጋንንት
ስላደረበት ሰው የተደረገውንና ስለ ዐሣማ
ዎቹም ለሕዝቡ አወሩ። 17ከዚያም ሕዝቡ
አገራቸውን ለቆ እንዲሄድላቸው ኢየሱስን
ይለምኑት ጀመር።
18ኢየሱስ ወደ ጀልባዪቱ በሚገባበት
ጊዜ፣ አጋንንት አድሮበት የነበረው ሰው
አብሮት ለመሄድ ለመነው። 19ኢየሱስ አልፈቀ
ደለትም፤ ነገር ግን፣ “ወደ ቤትህ ሂድ፣
ለዘመዶችህም ጌታ ምን ያህል ታላቅ ነገር
እንዳደረገልህና ያሳየህን ምሕረት ንገራቸው”
አለው። 20ሰውየውም ሄደ፤ ኢየሱስ ያደረ
ገለትን ነገር ሁሉ ዐሥር ከተማ[ቀ] በተባለው
አገር ያወራ ጀመር፤ የሰሙትም ሁሉ ተደ
ነቁ።

የሞተችው ልጅና የታመመችው ሴት

5፥22-43 ተጓ ምብ - ማቴ9፥18-26፤ ሉቃ8፥41-56

21ኢየሱስ እንደ ገና በጀልባ ወደ ማዶ በተ
ሻገረ ጊዜ፣ ብዙ ሕዝብ በዙሪያው ተሰባ
ሰበ፤ በባሕሩ ዳርቻም እንዳለ፣ 22ከምኵራብ
አለቆች አንዱ ኢያኢሮስ የተባለው ወደዚያ
መጥቶ ስለ ነበር፣ ኢየሱስን ባየው ጊዜ
በእግሩ ላይ ወድቆ፣ 23“ትንሺ ልጄ በሞት
አፋፍ ላይ ናትና ድና በሕይወት እንድትኖር
መጥተህ እጅህን ጫንባት” በማለት አጥብቆ
ለመነው። 24ኢየሱስም አብሮት ሄደ።
ብዙ ሕዝብም ዙሪያውን እያጨናነቀው
ተከተለው። 25ዐሥራ ሁለት ዓመት ደም
ሲፈሳት የኖረችም ሴት በዚያ ነበረች፤ 26በብዙ
ባለ መድኀኒቶች ዘንድ በመንከራተት ያላትን
ሁሉ ብትጨርስም፣ ሕመሙ ባሰባት እንጂ
አልተሻላትም ነበር። 27ስለ ኢየሱስም በሰማች
ጊዜ፣ ከበስተ ኋላው በሰዎች መካከል
መጥታ ልብሱን ነካች፤ 28ምክንያቱም፣ “እንደ
ምንም ብዬ ልብሱን ብቻ እንኳ ብነካ
እፈወሳለሁ” የሚል እምነት ነበራት። 29የሚ
ፈሰው ደሟ ወዲያውኑ ቆመ፤ ከሥቃይዋ
መገላገሏም በሰውነቷ ታወቃት።
30ወዲያውኑ ኢየሱስ፣ ኀይል ከእርሱ እንደ
ወጣ ዐውቆ፤ ወደ ሕዝቡ ዞወር በማለት፣
“ልብሴን የነካው ማን ነው?” አለ።
31ደቀ መዛሙርቱም፣ “ሕዝቡ ተጨናንቆ
ሲጋፋህ እያየህ፣ ‘ማን ነው የነካኝ?’ እን
ዴት ትላለህ? አሉት።
32ኢየሱስ ግን ይህንን ያደረገው ማን እንደ
ሆነ ለማየት ዙሪያውን ተመለከተ። 33ሴት
የዋም ምን እንደ ተደረገላት ባወቀች ጊዜ
እየፈራችና እየተንቀጠቀጠች መጥታ በፊቱ
ተደፋች፤ እውነቱንም ሁሉ ነገረችው። 34እር
ሱም፣ “ልጄ ሆይ፤ እምነትሽ አድኖሻል፤
በሰላም ሂጂ፤ ከሥቃይሽም ዕረፊ” አላት።
35ኢየሱስም በመነጋገር ላይ እያለ፣ ሰዎች
ከምኵራቡ አለቃ ከኢያኢሮስ ቤት መጥ
ተው፣ “ልጅህ ሞታለች፤ ከእንግዲህ መምህ
ሩን ለምን ታደክመዋለህ?” አሉት።
36ኢየሱስ ግን ሰዎቹ የተናገሩትን ችላ በማ
ለት የምኵራቡን አለቃ፣ “እመን ብቻ እንጂ
አትፍራ፤” አለው።
37ከጴጥሮስና ከያዕቆብ እንዲሁም ከያዕ
ቆብ ወንድም ከዮሐንስ በቀር ማንም እን
ዲከተለው አልፈቀደም። 38ወደ ምኵራቡ
አለቃ ቤት እንደ ደረሱ፣ ኢየሱስ ግርግሩ
ንና ሰዎቹም ዋይ ዋይ እያሉ አምርረው
ሲያለቅሱ ተመለከተ። 39ወደ ቤትም ገብቶ፣
“ይህ ሁሉ ግርግርና ልቅሶ ምንድን ነው?
ብላቴናዪቱ ተኝታለች እንጂ አልሞተችም”
አላቸው። 40ሰዎቹ ግን ሣቁበት።
ሰዎቹን ሁሉ ከቤት ካስወጣ በኋላ፣ የብ
ላቴናዪቱን አባትና እናት እንዲሁም አብ
ረውት የመጡትን ደቀ መዛሙርት አስከ
ትሎ ብላቴናዪቱ ወዳለችበት ገባ። 41ከዚ
ያም የብላቴናዪቱን እጅ ይዞ፣ “ጣሊታ
ቁሚ!” አላት፤ ትርጕሙም፣ “አንቺ ልጅ
ተነሺ እልሻለሁ” ማለት ነው። 42ብላቴናዪ
ቱም ወዲያውኑ ተነሥታ ቆመች፤ ወዲያ
ወዲህም ሄደች። ዕድሜዋም ዐሥራ ሁለት
ዓመት ነበር። ሰዎቹም በሁኔታው እጅግ
ተደነቁ። 43እርሱም ይህን ነገር ማንም እን
ዳያውቅ አጥብቆ አስጠነቀቃቸው፤ የሚ
በላ ነገር እንዲሰጧትም ነገራቸው።

ነቢይ በአገሩ አይከበርም

6፥1-6 ተጓ ምብ - ማቴ13፥54-58

6 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ከዚያ ተነሥቶ
ወደ ገዛ አገሩ ሄደ፤ ደቀ መዛሙርቱም
ተከተሉት። 2ሰንበትም በደረሰ ጊዜ፣ በምኵ
ራብ ያስተምር ጀመር፤ የሰሙትም ብዙ
ሰዎች፣ ተደነቁ።
እነርሱም እንዲህ አሉ፤ “ይህ ሰው እነዚ
ህን ነገሮች ከየት አገኛቸው? ይህ የተሰጠው
ጥበብ ምንድን ነው? ደግሞም እነዚህ ታምራት
እንዴት በእጁ ይደረጋሉ! 3ይህ ዐናጢው አይደ
ለምን? የማርያም ልጅ፣ የያዕቆብና የዮሴፍ[በ]፣
የይሁዳና የስምዖን ወንድም አይደለምን? እኅቶ
ቹስ እዚሁ እኛው ዘንድ አይደሉምን?” ከዚ

5፥15 ቍ9፡16፡18፤ ማቴ4፥24
5፥19 ማቴ8፥4
5፥20 ማቴ4፥25፤ ማር7፥31
5፥21 ማቴ9፥1፤ ማር4፥1
5፥22 ቍ35፡36፡ 38፤ሉቃ13፥14፤ ሐሥ13፥15፤ 18፥18፡ 17
5፥23 ማቴ19፥13፤ ማር6፥5፤7፥32፤8፥23 ፤16፥18፤ሉቃ4፥40፤ 13፥13፤ሐሥ6፥6
5፥25 ዘሌ15፥25–30
5፥28 ማቴ9፥20
5፥29 ቍ34
5፥30 ሉቃ5፥17፤ 6፥19
5፥34 ማቴ9፥22፤ ሐሥ15፥33
5፥35 ቍ22
5፥37 ማቴ4፥21
5፥38 ቍ22
5፥39 ማቴ9፥24
5፥41 ማር1፥31፤ ሉቃ7፥14
5፥43 ማቴ8፥4
6፥1 ማቴ2፥23
6፥2 ማቴ4፥23፤ 7፥28፤ማር1፥21
6፥3 ማቴ11፥6፤ 12፥46፤ዮሐ6፥61

[ቀ]20 *ዐሥር ከተማ* የሚባለውን አካባቢ ግሪኩ ዴካፖሊስ ይለዋል።
[በ]3 ግሪኩ *ዮሴስ* ይላል

ህም የተናቀ ተሰናከሉበት።
4ኢየሱስም፣ “ነቢይ የማይከበረው በገዛ
አገሩ፣ በዘመዶቹ መካከልና በቤተ ሰቡ
ዘንድ ብቻ ነው” አላቸው። 5እዚያም በጥቂት
ሕመምተኞች ላይ እጁን ጭኖ ከመፈወሱ
በስተቀር ምንም ታምራት ሊሠራ አልቻ
ለም፤ 6ባለማመናቸውም ተደነቀ።

ኢየሱስ ዐሥራ ሁለቱን ላከ

6፥7-11ተጓ ምብ - ማቴ 10፥1፡9-14፤ ሉቃ9፥1፡3-5

ከዚያም ኢየሱስ በየመንደሩ እየተዘዋወረ
ያስተምር ነበር። 7ዐሥራ ሁለቱን ወደ እርሱ
ጠርቶ፣ ሁለት ሁለቱን ላካቸው፤ በርኩሳን†
መናፍስትም ላይ ሥልጣን ሰጣቸው።
8ይህንንም ትእዛዝ ሰጣቸው፤ “ለመንገ
ዳችሁ ከበትር በስተቀር፣ እንጀራ ወይም
ከረጢት ወይም ደግሞ ገንዘብ በመቀነታ
ችሁ አትያዙ፤ 9ጫማ አድርጉ፤ ነገር ግን
ሁለት እጀ ጠባብ አትልበሱ፤ 10ወደ አንድ
ቤት በምትገቡበት ጊዜ ከዚያች ከተማ እስ
ክትወጡ ድረስ እዚያው ቈዩ፤ 11የትኛውም
ቦታ የማይቀበላችሁ ወይም የማይሰማችሁ
ከሆነ፣ ከዚያ ስፍራ ስትወጡ ምስክር እን
ዲሆንባቸው ከእግራችሁ ሥር ያለውን ትቢያ
በዚያ አራግፉ።”
12እነርሱም ከዚያ ወጥተው፤ ሰዎች ንስሓ
እንዲገቡ ሰበኩ፤ 13ብዙ አጋንንት አስ
ወጡ፤ ብዙ ሕመምተኞችንም ዘይት እየቀቡ
ፈወሱ።

የመጥምቁ ዮሐንስ መሰየፍ

6፥14-29 ተጓ ምብ - ማቴ14፥1-12
6፥14-16 ተጓ ምብ - ሉቃ9፥7-9

14የኢየሱስ ስም እየታወቀ በመምጣቱ፣
ንጉሥ ሄሮድስ ይህንኑ ሰማ። አንዳንዶችም፣
“የዚህ ዐይነት ታምር በእርሱ የሚሠራው
መጥምቁ ዮሐንስ ከሙታን ቢነሣ ነው” ይሉ
ነበር‡። 15ሌሎቹም፣ “ኤልያስ ነው” አሉ።
አንዳንዶች ደግሞ፣ “ከቀደምት ነቢያት እንደ
አንዱ ነቢይ ነው” ይሉ ነበር።
16ሄሮድስ ነገሩን ሲሰማ ግን፣ “እኔ ራሱን
ያስቈረጥሁት ዮሐንስ ከሙታን ተነሥቶአል
አለ።
17ሄሮድስ ራሱ የወንድሙን የፊልጶስን
ሚስት ሄሮድያዳን በማግባቱ ምክንያት፣
ተይዞ እንዲታሰር ትእዛዝ በመስጠት ዮሐ
ንስን ወህኒ ቤት አስገብቶት ነበር 18ዮሐንስ
ሄሮድስን፣ “የወንድምህን ሚስት ታገባት
ዘንድ ሕግ ይከለክልሃል” ይለው ነበርና።
19ሄሮድያዳም በዚህ ቂም ይዛበት ልታስገ
ድለው ፈለገች፤ ነገር ግን አልሆነላትም።
20ምክንያቱም ዮሐንስ ጻድቅና ቅዱስ ሰው
መሆኑን ሄሮድስ በማወቁ ይፈራውና ይጠ

6፥4 ሉቃ4፥24፤ ዮሐ4፥44
6፥5 ማር5፥23
6፥6 ማቴ9፥35፤ ማር1፥39፤ ሉቃ13፥22
6፥7 ዘዳ17፥6፤ ማቴ10፥1፤ማር3፥13፤ ሉቃ10፥1
6፥11 ማቴ10፥14
6፥12 ሉቃ9፥6
6፥13 ያዕ5፥14
6፥14 ማቴ3፥1
6፥15 ሚል4፥5፤ ማቴ16፥14፤21፥11፤ ማር8፥28
6፥17 ማቴ4፥12፤ 11፥2፤ሉቃ3፥19፡20
6፥18 ዘሌ18፥16፤ 20፥21
6፥20 ማቴ11፥9
6፥21 አስ1፥3፤ 2፥18፤ሉቃ3፥1
6፥23 አስ5፥3፡6፤ 7፥2
6፥30 ማቴ10፥2፤ ሉቃ9፥10፤17፥5፤ 22፥14፤24፥10፤ ሐሥ1፥2፡26
6፥31 ማር3፥20
6፥32 ቍ45፤ ማር4፥36
6፥34 ማቴ9፥36

ብቀው ነበር። ዮሐንስ የሚናገረውን ሲሰማ
ሄሮድስ ቢታወክም⁑ በደስታ ያደምጠው
ነበር።
21በመጨረሻም አመቺ ቀን መጣ። ሄሮ
ድስ በተወለደበት ዕለት ለከፍተኛ ሹማምቱ፣
ለጦር አዛዦቹና በገሊላ ለታወቁ ታላላቅ
ሰዎች ግብዣ አደረገ። 22የሄሮድያዳም ልጅ
ገብታ በዘፈነች ጊዜ ሄሮድስንና ተጋባዦ
ቹን ደስ አሰኘቻቸው። ንጉሡም ብላቴና
ዪቱን፣ “የምትፈልጊውን ሁሉ ጠይቂኝ እሰ
ጥሻለሁ” አላት። 23ደግሞም “እስከ መንግ
ሥቴ እኩሌታ ድረስ እንኳ ቢሆን፣ የምትጠ
ይቂኝን ሁሉ እሰጥሻለሁ” ሲል በመሐላ
ቃል ገባላት።
24እርሷም ወጥታ እናቷን፣ “ምን ልለም
ነው?” አለቻት።
እናቷም፣ “የመጥምቁ ዮሐንስን ራስ”
አለቻት።
25ብላቴናዪቱም ወዲያው ፈጥና ወደ ንጉሡ
በመመለስ፣ “የመጥምቁ ዮሐንስን ራስ አሁን
በሳሕን እንድትሰጠኝ እፈልጋለሁ” አለችው።
26ንጉሡ በነገሩ እጅግ አዘነ፤ በተጋበዙት
እንግዶች ፊት የመሐላ ቃሉን ለማጠፍ አልፈ
ለገም። 27ስለዚህ አንዱን ወታደር በፍጥነት
ልኮ፣ የዮሐንስን ራስ ቈርጦ እንዲያመጣ
አዘዘው፤ እርሱም ሄዶ በወህኒ ቤቱ ውስጥ
ራሱን ቈረጠ፤ 28በሳሕን አምጥቶ ለብላቴናዪቱ
ሰጣት፤ ብላቴናዪቱም ለእናትዋ ሰጠች።
29የዮሐንስ ደቀ መዛሙርትም ይህን እንደ
ሰሙ መጡ፤ ሬሳውንም ወስደው ቀበሩት።

ኢየሱስ አምስት ሺህ ሰዎች መገበ

6፥32-44 ተጓ ምብ - ማቴ 14፥13-21፤ ሉቃ9፥10-17፤ ዮሐ6፥5-13
6፥32-44 ተጓ ምብ - ማር8፥2-9

30ሐዋርያትም በኢየሱስ ዙሪያ ተሰብስበው
የሠሩትንና ያስተማሩትን ሁሉ ነገሩት። 31ብዙ
ሰዎች ይመጡና ይሄዱ ስለ ነበር ምግብ
እንኳ ለመብላት ጊዜ ስላልነበራቸው፣ “እስቲ
ብቻችሁን ከእኔ ጋር ወደ አንድ ገለልተኛ
ስፍራ እንሂድና ጥቂት ዕረፉ” አላቸው።
32ስለዚህ ብቻቸውን ወደ አንድ ገለልተኛ
ስፍራ በጀልባ ሄዱ። 33እነርሱም ሲሄዱ ብዙ
ሰዎች አይተው ዐወቋቸው፤ ከከተሞችም
ሁሉ በእግር እየሮጡ ቀድመዋቸው ደረሱ።
34ኢየሱስ ከጀልባዋ በሚወርድበት ጊዜ ብዙ
ሕዝብ ተሰብስቦ አየ፤ እረኛ እንደሌላቸው
በጎች ስለ ነበሩም አዘነላቸው፤ ብዙ ነገርም
ያስተምራቸው ጀመር።
35በዚህ ጊዜ ቀኑ እየመሸ በመሄዱ ደቀ
መዛሙርቱ ወደ እርሱ ቀርበው እንዲህ

†7 ወይም *ክፉ*
‡14 አንዳንድ ቅጆች *ይል ነበር* ይላሉ
⁑20 አንዳንድ የጥንት ቅጆች *ብዙ ነገር ያደርግ* ነበር ይላሉ

አሉት፤ “ይህ ቦታ ምድረ በዳ ነው፤ ቀኑም
መሽቶአል፤ 36በአካባቢው ሰው ወዳለበት
መንደር ሄደው የሚበላ ነገር ገዝተው እን
ዲመገቡ ሕዝቡን አሰናብታቸው፡፡”
37እርሱ ግን መልሶ፣ “የሚበሉትን እናንተው
ስጧቸው” አላቸው፡፡
እነርሱም፣ “ሄደን በሁለት መቶ ዲናር እን
ጀራ ገዝተን የሚበሉትን እንስጣቸውን?”
አሉት፡፡
38እርሱም፣ “ስንት እንጀራ አላችሁ? እስቲ
ሂዳችሁ እዩ” አላቸው፡፡
አይተውም፣ “አምስት እንጀራና ሁለት
ዓሣ” አሉት፡፡
39ከዚያም፣ ሕዝቡን በለመለመ ሣር ላይ
በቡድን በቡድን እንዲያስቀምጡ አዘዛቸው፡፡
40ሕዝቡም መቶ መቶና አምሳ አምሳ ሆነው
በቡድን በቡድን ተቀመጡ፡፡ 41እርሱም አም
ስቱን እንጀራና ሁለቱን ዓሣ ይዞ ወደ
ሰማይ በማየት ባረከ፤ እንጀራውንም ቈርሶ
እንዲያቀርቡላቸው ለደቀ መዛሙርቱ ሰጠ፤
ሁለቱንም ዓሣ ለሁሉም አካፈለ፡፡ 42ሁሉም
በልተው ጠገቡ፤ 43ደቀ መዛሙርቱም ከተበ
ላው እንጀራና ዓሣ፣ ዐሥራ ሁለት መሶብ
ሙሉ ፍርፋሪ አነሡ፡፡ 44እንጀራውንም
የበሉት አምስት ሺህ ወንዶች ነበሩ፡፡

ኢየሱስ በባሕር ላይ በእግሩ ሄደ

6፥45-51 ተጓ ምብ ማቴ14፥22-32፤ ዮሐ6፥15-21
6፥53-56 ተጓ ምብ - ማቴ14፥34-36

45ወዲያውም እርሱ ሕዝቡን እያሰናበተ ሳለ፣
ደቀ መዛሙርቱ በጀልባ ወደ ቤተ ሳይዳ
ቀድመውት እንዲሻገሩ አዘዛቸው፤ 46ከዚ
ያም ትቶአቸው ሊጸልይ ወደ ተራራ ወጣ፡፡
47በመሸም ጊዜ ጀልባዋ ባሕሩ መካከል
ነበረች፤ እርሱም ብቻውን በምድር ላይ ነበር፡፡
48ነፋስ በርትቶባቸው ስለ ነበር፣ ደቀ መዛ
ሙርቱ ከመቅዘፊያው ጋር ሲታገሉ አያ
ቸው፤ በአራተኛውም ክፍለ ሌሊት ገደማ፣
በባሕር ላይ እየሄደ ወደ እነርሱ መጣ፤
በአጠገባቸውም ዐልፎ ሊሄድ ነበር፡፡ 49ነገር
ግን በባሕር ላይ ሲሄድ ባዩት ጊዜ ምት
ሐት መስሎአቸው ጮኹ፤ 50ሁሉም እርሱን
ባዩት ጊዜ ደንግጠው ነበርና፡፡
እርሱም ወዲያውኑ አነጋገራቸውና፣ “አይዞ
አችሁ! እኔ ነኝ፤ አትፍሩ!” አላቸው፡፡ 51እር
ሱም በጀልባዋ ላይ ወጥቶ አብሮአቸው ሆነ፤
ነፋሱም ተወ፤ እነርሱም እጅግ ተደነቁ፤
52የእንጀራውን ታምር አላስተዋሉም ነበርና፤
ልባቸውም ደንድኖ ነበር፡፡
53በተሻገሩም ጊዜ፣ ጌንሴሬጥ ደርሰው
ወረዱ፤ ጀልባዋንም እዚያው አቆሙ፡፡ 54ወዲ
ያው እንደ ወረዱም፣ ሕዝቡ ኢየሱስን
ዐወቁት፤ 55ወደ አካባቢውም ሁሉ በመሮጥ

6፥37 2ነገ4፥42-44
6፥38 ማቴ15፥34፤ ማር8፥5
6፥41 ማቴ14፥19
6፥45 ቍ32፤ ማቴ11፥21
6፥46 ሉቃ3፥21
6፥49 ሉቃ24፥37
6፥50 ማቴ14፥27
6፥51 ቍ32፤ ማር4፥39
6፥52 ማር8፥17-21
6፥53 ዮሐ6፥24፡25
6፥56 ማቴ9፥20
7፥2 ሐሥ10፥14፡ 28፤11፥8፤ ሮሜ14፥14
7፥3 ቍ5፡8፡ 9፡13፤ሉቃ11፥38
7፥4 ማቴ23፥25፤ ሉቃ11፥39
7፥5 ቍ3፤ገላ1፥14፤ ቈላ2፥8
7፥7 ኢሳ29፥13
7፥8 ቍ3
7፥9 ቍ3
7፥10 ዘፀ20፥12፤ 21፥17፤ዘሌ20፥9፤ ዘዳ5፥16
7፥11 ማቴ23፥16፡ 18
7፥13 ቍ3፤ ዕብ4፥12

ሕመምተኞችን በዐልጋ ላይ እየተሸከሙ
እርሱ ወደሚገኝበት ስፍራ ሁሉ ያመጡ
ነበር፡፡ 56በየደረሰበት መንደር ወይም ከተማ
ወይም ገጠር ሁሉ ሕመምተኞችን በየአደ
ባባዩ እያስቀመጡ የልብሱን ጫፍ እንኳ
ለመንካት ይለምኑት ነበር፤ የነኩትም ሁሉ
ይድኑ ነበር፡፡

ኢየሱስ የአይሁድን ውጫዊ ሥርዐት ተቃወመ

7፥1-23 ተጓ ምብ - ማቴ 15፥1-20

7 ከዚህ በኋላ ፈሪሳውያንና ከኢየሩሳሌም
የመጡ አንዳንድ ጸሐፍት በዙሪያው ተሰ
በሰቡ፤ 2ከደቀ መዛሙርቱም አንዳንዶቹ ባል
ነጻ ማለት ባልታጠበ እጅ እንጀራ ሲበሉ
አዩ፤ 3ፈሪሳውያንና አይሁድ ሁሉ የአባቶ
ችን ወግ ለመጠበቅ ሲሉ፣ በሥርዐቱ መሠ
ረት እጃቸውን በጥንቃቄ ሳይታጠቡ አይ
በሉምና፡፡ 4ከገበያ ሲመለሱም ታጥበው ራሳ
ቸውን ካላነጹ በስተቀር አይበሉም፡፡ እን
ዲሁም ዋንጫን፣ ማሰሮን፣ ሳሕንና ዐልጋን[ነ]
እንደ ማጠብ ያሉትን ሌሎችን ወጎች ይጠብ
ቃሉ፡፡
5ፈሪሳውያንና ጸሐፍትም፣ “ደቀ መዛሙ
ርትህ እንደ አባቶች ወግ በመኖር ፈንታ ባል
ታጠበ እጃቸው ለምን እንጀራ ይበላሉ?”
ብለው ጠየቁት፡፡
6እርሱም እንዲህ ሲል መለሰ፤ “ኢሳይ
ያስ ስለ እናንተ፣ ስለ ግብዞች በትክክል
ተንብዮአል፤ እንዲህ ተብሎ ተጽፎአልና፤

‘ይህ ሕዝብ በከንፈሩ ያከብረኛል፤
ልቡ ግን ከእኔ የራቀ ነው፤
7በከንቱ ያመልከኛል፤ ትምህርታቸውም
ሰው ሠራሽ ሥርዐት ብቻ ነው፡፡’

8የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ትታችሁ የሰዎችን
ወግና ሥርዐት ታጠብቃላችሁ፡፡”
9ደግሞም፣ እንዲህ አላቸው፤ “የራሳች
ሁን ወግ ለመጠበቅ[ኘ] ስትሉ፣ የእግዚአብሔርን
ትእዛዝ የምትተዉበት ዘዴ አላችሁ፡፡ 10ሙሴ፣
‘አባትህንና እናትህን አክብር፤ አባቱን ወይም
እናቱን የሚሳደብ ፈጽሞ ይሙት’ ብሎ ነበ
ርና፤ 11እናንተ ግን አንድ ሰው አባቱን
ወይም እናቱን፣ ‘ከእኔ ማግኘት የሚገባች ሁን
ርዳታ ሁሉ ቍርባን ይኸውም መባ አድር
ጌአለሁ’ ቢላቸው፣ 12እናንተም ይህ ሰው
ለአባቱም ሆነ ለእናቱ ከዚህ በኋላ ምንም
ነገር እንዲያደርግ አትፈቅዱለትም፡፡ 13ስለዚህ
ለትውልድ በምታስተላልፉት ወግ የእግዚ
አብሔርን ቃል ትሽራላችሁ፤ ይህን የመሰለም
ብዙ ነገር ታደርጋላችሁ!”፡፡

[ነ]4 አንዳንድ የጥንት ቅጆች *የማእድ ዐልጋ* ይላሉ
[ኘ]9 አንዳንድ ቅጆች *ለማቆም* ይላሉ

[14]ደግሞም ኢየሱስ ሕዝቡን ወደ እርሱ
ጠርቶ እንዲህ አላቸው፤ “ስሙኝ፤ ሁላች
ሁም አስተውሉ፤ [15]ከውጭ ወደ ውስጥ
ገብቶ ሰውን የሚያረክሰው አንዳች ነገር
የለም፤ ይልቁን ሰውን የሚያረክሰው ከራሱ
ወደ ውጭ የሚወጣው ነገር ነው፤ ሰሚ ጆሮ
ያለው ቢኖር ይስማ[ኦ]።
[17]ሕዝቡን ትቶ ወደ ቤት ከገባ በኋላ ደቀ
መዛሙርቱ ስለ ምሳሌው ጠየቁት። [18]እር
ሱም፣ “እናንተም ነገሩ አይገባችሁምን? ከውጭ
ወደ ሰው ገብቶ ሊያረክሰው የሚችል አን
ዳች ነገር የለም፤ [19]ወደ ልቡ ሳይሆን ወደ
ሆዱ ይገባል፤ ከዚያም ከሰውነቱ ይወጣ
ልና። ኢየሱስ ይህን በማለቱ ምግብ ሁሉ
ንጹሕ መሆኑን ገለጠ።
[20]ቀጥሎም፣ እንዲህ አለ፤ “ከሰው የሚወጣ
ያ ሰውን ያረክሰዋል፤ [21]ከውስጥ፣ ከሰው ልብ
የሚወጡት ክፉ ሐሳብ፣ ምንዝር፣ ስርቆት፣
ሰው መግደል፣ ዝሙት፣ [22]መስገብገብ፣
ክፋት፣ ማታለል፣ መዳራት፣ ምቀኝነት፣ ስም
ማጥፋት፣ ትዕቢት፣ ስንፍና ናቸው። [23]እነዚህ
ክፉ ነገሮች ሁሉ ከሰው ይወጣሉ ሰውንም
ያረክሱታል።”

ሲሮፊኒቃዊቷ ሴት

7፥24-30 ተጓ ምብ - ማቴ 15፥21-28

[24]ከዚያ ተነሥቶ ወደ ጢሮስ[ከ] አገር ሄደ፤
ወደ አንድ ቤት ገብቶ እዚያ መኖሩን
ማንም እንዳያውቅበት ፈለገ፤ ሆኖም እዚያ
መኖሩ ሊሸሸግ አልቻለም። [25]ወዲያው ግን
ትንሺቱ ልጇ በርኩስ[ኸ] መንፈስ የተያዘችባት
አንዲት ሴት ስለ እርሱ ሰምታ መጣችና
በእግሩ ላይ ወደቀች። [26]ሴትየዋም ግሪካዊት፣
በትውልዷም ሲሮፊኒቃዊት ነበረች። እርሷም
ኢየሱስ ጋኔኑን ከልጇ እንዲያስወጣላት
ለመነችው።
[27]እርሱ ግን፣ “የልጆችን እንጀራ ወስዶ
ለውሾች መጣል ተገቢ ስላልሆነ፣ መጀመ
ሪያ ልጆቹ ጠግበው ይብሉ” አላት።
[28]እርሷም መልሳ፣ “አዎን፣ ጌታ ሆይ፤
ውሾችም ከገበታ በታች ሆነው የልጆችን
ትራፊ ይበላሉ አለችው።
[29]እርሱም፣ “ስለዚህ ይህን ስላልሽ ሂጂ፤
ጋኔኑ ከልጅሽ ወጥቶአል” አላት።
[30]እርሷም ወደ ቤቷ ስትመለስ ልጇ ዐልጋ
ላይ ተኝታ፣ ጋኔኑም ለቆአት አገኘቻት።

የደንቈሮውና የድዳው መፈወስ

7፥31-37 ተጓ ምብ - ማቴ 15፥29-31

[31]ከዚያም ኢየሱስ ከጢሮስ አገር ተነሥቶ፣
በሲዶና በኩል አድርጎ ዐሥር ከተማ[ወ] በተ
ባለው አገር በማለፍ ወደ ገሊላ ባሕር
መጣ። [32]በዚያም ሰዎች ደንቈሮና ዲዳ
የሆነ አንድ ሰው ወደ እርሱ አመጡ፤ እጁ
ንም እንዲጭንበት ለመኑት።
[33]ኢየሱስም ሰውየውን ከሕዝቡ ለይቶ
ከወሰደው በኋላ፣ ጣቶቹን በጆሮው አስገባ፤
ከዚያም እንትፍ ብሎ የሰውየውን ምላስ
ዳሰሰ። [34]ወደ ሰማይም ተመልክቶ ቃተ
ተና፣ “ኤፍታህ!” አለው፤ ይኸውም፣ “ተከ
ፈት” ማለት ነው። [35]ወዲያውም ጆሮዎቹ
ተከፈቱ፤ ምላሱም ተፈቶ አጥርቶ መናገር
ጀመረ።
[36]ኢየሱስ ይህን ለማንም እንዳይናገሩ አዘ
ዛቸው፤ ሆኖም እርሱ እንዳይናገሩ ባዘዛቸው
መጠን፣ ነገሩን አስፍተው አወሩት። [37]ሕዝ
ቡም ከመጠን በላይ በመደነቅ፣ “ያደረገው ሁሉ
ጥሩ ነው፤ ደንቈሮዎች እንዲሰሙ፣ ድዳዎች
እንዲናገሩ እንኳ አድርጎአል” አሉ።

ኢየሱስ አራት ሺህ ሰዎች መገበ

8፥1-9 ተጓ ምብ - ማቴ 15፥32-39
8፥1-9 ማመ - ማር6፥32-44
8፥11-21 ተጓ ምብ - ማቴ 16፥1-12

8 በዚያን ጊዜ፣ እንደ ገና ብዙ ሕዝብ
ተሰበሰበ። የሚበሉት ምንም ምግብ
ስላልነበራቸው ደቀ መዛሙርቱን ወደ እርሱ
ጠርቶ፣ እንዲህ አላቸው፤ [2]ከእኔ ጋር ሦስት
ቀን ስለቈዩና የሚበሉትም ስለሌላ ቸው
እነዚህ ሰዎች ያሳዝኑኛል፤ [3]እንዲህ እንደ
ተራቡ ወደ ቤታቸው ብሰዳቸው አንዳን
ዶቹ ከሩቅ የመጡ ስለ ሆኑ በመንገድ
ላይ ዝለው ይወድቃሉ።”
[4]ደቀ መዛሙርቱም መልሰው፣ “በዚህ ምድረ
በዳ እነዚህን ለመመገብ የሚያስችል እንጀራ
ከወዴት ይገኛል?” አሉት።
[5]እርሱም፣ “ስንት እንጀራ አላችሁ?” ብሎ
ጠየቃቸው።
እነርሱም፣ “ሰባት” አሉት።
[6]እርሱም፣ መሬት ላይ እንዲቀመጡ ሕዝ
ቡን አዘዘ፤ ሰባቱን እንጀራ ይዞ ካመሰገነ
በኋላ ቈርሶ ለሰዎቹ እንዲያድሉ ለደቀ መዛ
ሙርቱ ሰጣቸው፤ እነርሱም ለሕዝቡ አደ
ሉት። [7]እንዲሁም ትንንሽ ዓሣዎች ነበሯ
ቸው፤ እርሱም ዓሣዎቹን ባርኮ እንዲያድ
ሏቸው አዘዘ። [8]ሕዝቡም በልተው ጠገቡ፤ ከዚ
ያም ደቀ መዛሙርቱ የተረፈውን ቍርስራሽ
ሰባት መሶብ ሙሉ አነሡ። [9]በዚያም አራት
ሺህ ያህል ሰዎች ነበሩ፤ ካሰናበታቸውም
በኋላ፣ [10]ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ዳልማኑታ
ወደ ተባለ ስፍራ ሄደ።
[11]ፈሪሳውያንም ወጥተው ከኢየሱስ ጋር
ይከራከሩ ጀመር። ሊፈትኑትም ፈልገው ከሰ

7፥17 ማር9፥28
7፥19 ሐሥ10፥15፤ ሮሜ14፥1-2፤ ቈላ2፥16፤ 1ጢሞ4፥3-5
7፥22 ማቴ20፥15
7፥24 ማቴ11፥21
7፥25 ማቴ4፥24
7፥31 ቍ 24፤ ማቴ4፥18፡25፤ 11፥21፤ማር5፥20
7፥32 ማቴ9፥32፤ ማር5፥23፤ ሉቃ11፥14
7፥33 ማር8፥23
7፥34 ማር6፥41፤ 8፥12፤ዮሐ11፥41
7፥35 ኢሳ35፥5፡6
7፥36 ማቴ8፥4
8፥2 ማቴ9፥36
8፥7 ማቴ14፥19
8፥8 ቍ 20
8፥11 ማቴ12፥38

[ኦ]15 አንዳንድ የጥንት ቅጆች ሰሚ *ጆሮ ያለው ቢኖር፣ ይስማ* የሚለው የላቸውም።
[ከ]24 አያሌ የጥንት ቅጆች *ጢሮስና ሲዳና* የሚለው አላቸው
[ኸ]25 ወይም *ክፉ*
[ወ]31 የግሪኩ *ዴካፖሊስ* ይለዋል

ማይ ምልክት እንዲያሳያቸው ጠየቁት።
12እርሱም በመንፈሱ እጅግ በመቃተት፣ “ይህ
ትውልድ ምልክት የሚፈልገው ለምንድን
ነው? እውነት እላችኋለሁ፤ ለዚህ ትውልድ
ምንም ምልክት አይሰጠውም!” አለ። 13ከዚ
ያም ትቶአቸው በጀልባ ወደ ማዶ ተሻገረ።

የፈሪሳውያንና የሄሮድስ እርሾ

14ደቀ መዛሙርቱ እንጀራ መያዝ ስለ
ረሱ፣ ከአንድ እንጀራ በቀር በጀልባ
ውስጥ ምንም አልነበራቸውም። 15ኢየሱስም፣
“ተጠንቀቁ፤ ከፈሪሳውያንና ከሄሮድስ እርሾ
ተጠበቁ” ብሎ አዘዛቸው።
16እነርሱም እርስ በርሳቸው፣ “እንዲህ
የሚለን እኮ እንጀራ ስለሌለን ነው” ተባባሉ።
17ኢየሱስም ሐሳባቸውን ዐውቆ፣ እንዲህ
አላቸው፤ “እንጀራ ስለሌለን ነው በማለት
ምን ያነጋግራችኋል? አሁንም አታስተው
ሉምን? ልብስ አትሉምን? ወይስ ልባችሁ
ደንድኖአል? 18ዐይን እያላችሁ አታዩምን?
ጆሮ እያላችሁ አትሰሙምን? አታስታውሱ
ምን? 19አምስቱን እንጀራ ለአምስት ሺህ
ሰው በቈረስሁ ጊዜስንት መሶብ ሙሉ
ትርፍራፊ አነሣችሁ?”
እነርሱም፣ “ዐሥራ ሁለት” አሉት።
20“ሰባቱንስ እንጀራ ለአራት ሺህ በቈረስሁ
ጊዜ ስንት መሶብ ሙሉ ትርፍራፊ አነሣ
ችሁ?” አላቸው።
እነርሱም፣ “ሰባት” አሉት።
21እርሱም፣ “እስከ አሁን አላስተዋላችሁም
ማለት ነውን” አላቸው።

በቤተ ሳይዳ የተፈወሰው ዐይነ ስውር

22ከዚያም ወደ ቤተ ሳይዳ መጡ፤ ጥቂት
ሰዎችም አንድ ዐይነ ስውር ወደ ኢየሱስ
አምጥተው እንዲዳስሰው ለመኑት። 23እርሱም
የዐይነ ስውሩን እጅ ይዞ ከሰፈር ውጭ
አወጣው፤ በዐይኖቹም ላይ እንትፍ ብሎበት፣
እጁንም በላዩ ጭኖ፣ “ምን የሚታይህ ነገር
አለ?” ሲል ጠየቀው።
24እርሱም ቀና ብሎ አይቶ፣ “ሰዎች እንደ
ዛፍ ሲንቀሳቀሱ አያለሁ” አለ።
25ኢየሱስም እንደ ገና እጆቹን በሰውየው
ዐይኖች ላይ ጫነ፤ በዚህ ጊዜ ዐይኖቹ በሩ፤
ብርሃኑም ተመለሰለት፤ ሁሉንም ነገር አጥርቶ
ማየት ቻለ። 26ከዚያም፣ “ወደ መንደሩ አት
ግባ! በመንደሩም ለማንም አትናገር[0]” ብሎ
ወደ ቤቱ ሰደደው።

ጴጥሮስ ስለ ኢየሱስ የነበረው ግንዛቤ

8፥27-29 ተጓ ምብ - ማቴ 16፥13-16፤ ሉቃ9፥18-20

27ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ወደ ፊል
ጶስ ቂሳርያ መንደሮች ሄደ፤ በመንገድ ላይ
ሳሉም ደቀ መዛሙርቱን፣ “ሰዎች እኔን ማን
ይሉኛል?” ብሎ ጠየቃቸው።
28እነርሱም፣ “መጥምቁ ዮሐንስ የሚሉህ
አሉ፤ ሌሎች ኤልያስ ነው ይሉሃል፤ ሌሎች
ደግሞ ከነቢያት አንዱ ነው ይላሉ” ብለው
ነገሩት።
29ቀጥሎም፣ “እናንተሳ ማን ትሉኛላችሁ?”
ሲል ጠየቃቸው።
ጴጥሮስም፤ “አንተ ክርስቶስ["] ነህ” አለው።
30ኢየሱስም ስለ እርሱ ለማንም እንዳይ
ናገሩ አስጠነቀቃቸው።

ኢየሱስ ስለ ሞቱ አስቀድሞ ተናገረ

8፥31-9፥1 ተጓ ምብ - ማቴ16፥21-28፤ ሉቃ9፥22-27

31ከዚያም የሰው ልጅ ብዙ መከራ እን
ደሚቀበል፣ በሽማግሌዎች፣ በካህናት አለ
ቆችና በጸሐፍት እንደሚናቅ፣ እንደሚገ
ደል፣ ከሦስት ቀንም በኋላ እንደሚነሣ ያስ
ተምራቸው ጀመር።
32እርሱም ይህን በግልጽ ነገራቸው። በዚህ
ጊዜ ጴጥሮስ ኢየሱስን ለብቻው ወስዶ
ይገሥጸው ጀመር።
33ኢየሱስ ግን ዘወር ብሎ ደቀ መዛሙር
ቱን እያየ ጴጥሮስን፣ “አንተ ሰይጣን፣ ወደ
ኋላዬ ሂድ! አንተ የሰውን እንጂ የእግዚአብ
ሔርን ነገር አታስብምና” በማለት ገሠጸው።
34ከዚህ በኋላ፣ ሕዝቡን ከደቀ መዛሙርቱ
ጋር ወደ እርሱ ጠርቶ እንዲህ አላቸው፤
“ሊከተለኝ የሚወድ ቢኖር ራሱን ይካድ፤
መስቀሉንም ተሸክሞ ይከተለኝ፤ 35ነፍሱን[ፐ]
ለማዳን የሚወድ ሁሉ ያጠፋታል፤ ስለ እኔና
ስለ ወንጌል ነፍሱን የሚያጠፋት ሁሉ ግን
ያድናታል። 36ሰው ዓለሙ ሁሉ የእርሱ ቢሆ
ንና ነፍሱን ቢያጣ ምን ይጠቅመዋል? 37ለመ
ሆኑ፣ ሰው ለነፍሱ ምን መተኪያ አለው?
38በዚህ ዘማዊና ኀጢአተኛ ትውልድ መካ
ከል በእኔና በቃሌ የሚያፍር ሁሉ፣ የሰው
ልጅም በአባቱ ግርማ፣ ከቅዱሳን መላእክት
ጋር ሲመጣ ያፍርበታል!።”

9 ቀጥሎም፣ “እውነት እላችኋለሁ፤ እዚህ
ከቆሙት መካከል የእግዚአብሔር መን
ግሥት በኀይል ስትመጣ እስከሚያዩ ድረስ
ሞትን የማይቀምሱ አንዳንዶች አሉ” አላ
ቸው።

የኢየሱስ መልክ አበራ

9፥2-8 ተጓ ምብ - ሉቃ 9፥28-36
9፥2-13 ተጓ ምብ - ማቴ 17፥1-13

2ከስድስት ቀን በኋላ ኢየሱስ ጴጥሮስን፣

8፥12 ማር7፥34
8፥15 ማቴ14፥1፤ ማር12፥13፤ ሉቃ12፥1፤ 1ቆሮ5፥6-8
8፥17 ኢሳ6፥9፥10፤ ማር6፥52
8፥19 ማቴ14፥20፤ ማር6፥41-44፤ ሉቃ9፥17፤ዮሐ6፥13
8፥20 ቍ6-9፤ ማቴ15፥37
8፥21 ማር6፥52
8፥22 ማቴ11፥21፤ ማር10፥46፤ዮሐ9፥1
8፥23 ማር5፥23፤ 7፥33
8፥28 ማቴ3፥1፤ ሚል4፥5
8፥29 ዮሐ6፥69፤ 11፥27
8፥30 ማቴ8፥4፤ 16፥20፤17፥9፤ ማር9፥9፤ሉቃ9፥21
8፥31 ማቴ8፥20፤ 16፥21፤ማቴ27፥1፡ 2፤ሐሥ2፥23፥3፥13
8፥32 ዮሐ18፥20
8፥33 ማቴ4፥10
8፥34 ማቴ10፥38፤ ሉቃ14፥27
8፥35 ዮሐ12፥25
8፥38 ማቴ8፥20፤ 10፥33፤ሉቃ12፥9፥1 ተሰ2፥19
9፥1 ማቴ24፥30፤ 25፥31፤ማር13፥30፤ ሉቃ22፥18
9፥2 ማቴ4፥21

[0]26 አንዳንድ ቅጆች *በመንደሩም፤ ለማንም አትናገር!* የሚለው የላቸውም።
["]29 በግሪኩ *ክርስቶስ፣* በዕብራይስጡ *መሲሕ* የሚለው ቃል ትርጕም *የተቀባ* ማለት ነው
[ፐ]35 የግሪኩ ቃል *ሕይወት* ወይም *ነፍስ* ማለት ይሆናል።

ያዕቆብንና ዮሐንስን አስከትሎ ወደ አንድ
ረጅም ተራራ ይዞአቸው ወጣ፤ ብቻቸውንም
ነበሩ፤ በፊታቸውም ተለወጠ፤ 3ልብሱም በም
ድር ላይ ማንም አጣቢ አጥቦ ሊያነጣው
በማይችልበት ሁናቴ እጅግ ነጭ ሆነ። 4ኤል
ያስና ሙሴም ከኢየሱስ ጋር ሲነጋገሩ ታዩ
አቸው።

5ጴጥሮስም ኢየሱስን፣ "መምህር ሆይ፣
እዚህ ብንኖር ለእኛ መልካም ነው፤ አንድ
ለአንተ፣ አንድ ለሙሴ፣ አንድ ለኤልያስ
የሚሆኑ ሦስት ዳሶች እንሥራ" አለው።
6እጅግ ስለ ፈሩ የሚናገረውን አያውቅም
ነበር።

7ከዚያም ደመና መጥቶ ጋረዳቸው፤ ከደ
መናውም ውስጥ፣ "ይህ የምወደው ልጄ
ነው፤ እርሱን ስሙት!" የሚል ድምፅ መጣ።

8ወዲያውም ዙሪያቸውን ሲመለከቱ ከኢ
የሱስ በቀር ማንም አብሮአቸው አልነበረም።

9ከተራራው ላይ በሚወርዱበትም ጊዜ፣
የሰው ልጅ ከሙታን እስኪነሣ ድረስ ያዩትን
ለማንም እንዳይናገሩ አዘዛቸው። 10እነርሱም
የተናገራቸውን ቃል በልባቸው አሳደሩት፤
ነገር ግን፣ "ከሙታን መነሣት" ምን ማለት
እንደ ሆነ እርስ በርሳቸው ይነጋገሩ ነበር።

11ከዚያም፣ "ጸሐፍት አስቀድሞ መምጣት
ያለበት ኤልያስ ነው ለምን ይላሉ?" ሲሉ
ጠየቁት።

12ኢየሱስም፣ እንዲህ አላቸው፤ "ኤልያስ
በርግጥ አስቀድሞ መጥቶ ሁሉን ነገር እንደ
ነበረ ያደርጋል፤ ታዲያ፣ የሰው ልጅ ብዙ
መከራ መቀበልና መናቅ እንዳለበት የተጻፈው
ለምን ይመስላችኋል? 13ነገር ግን እላችኋ
ለሁ፤ ኤልያስማ መጥቶ ነበር፤ እነርሱም
ስለ እርሱ በተጻፈው መሠረት ያሻቸውን
ሁሉ አደርገውበታል።"

ርኩስ መንፈስ ያለበት ልጅ ተፈወሰ

9፥14-28፤30፥32 ተጓ ምብ - ማቴ 17፥14-19፤ 22:23፤
ሉቃ9፥37-45

14ወደ ቀሩት ደቀ መዛሙርት ተመልሰው
ሲመጡ፣ ብዙ ሕዝብ ከበዋቸው፣ ጸሐፍት
ከእነርሱ ጋር ሲከራከሩ አዩ። 15ሕዝቡ ሁሉ
ሲያዩት ወዲያው ተደንቀው እጅ ሊነሡት
ወደ እርሱ ሮጡ።

16እርሱም፣ "ከእነርሱ ጋር የምትከራከሩት
ስለምን ጉዳይ ነበር" ሲል ጠየቃቸው።

17ከሕዝቡ መካከል አንድ ሰው እንዲህ
አለው፤ "መምህር ሆይ፤ ርኩስ መንፈስ አድ
ሮበት ድዳ የሆነውን ልጄን ወደ አንተ አምጥ
ቼዋለሁ፤ 18በተነሣበት ጊዜ ሁሉ ይጥለዋል፤
አረፋ ይደፍቃል፤ ጥርሱንም ያፋጫል፤ ሰው
ነቱም ይደርቃል፤ ርኩስ መንፈሱን እንዲ
ያስወጡት ደቀ መዛሙርትህን ጠየቅኋቸው፤
እነርሱ ግን አልቻሉም።"

19ኢየሱስም መልሶ፣ "የማታምን ትውልድ
ሆይ፤ እስከ መቼ ከእናንተ ጋር እኖራለሁ?
እስከ መቼስ እታገሣችኋለሁ? ልጁን ወደ እኔ
አምጡት!" አላቸው።

20ሰዎቹም ወደ እርሱ አመጡት፤ ርኩስ
መንፈሱም ኢየሱስን ባየው ጊዜ ልጁን
ወዲያውኑ አንዘፈዘፈው፤ እርሱም መሬት ላይ
ወድቆ በመንፈራገጥም አረፋ ይደፍቅ ጀመር።

21ኢየሱስም የልጁን አባት፣ "ከያዘው ስንት
ጊዜው ነው?" ብሎ ጠየቀው።

እርሱም እንዲህ አለው፤ "ከሕፃንነቱ ጀምሮ
ነው፤ 22ሊገድለው ፈልጎ ብዙ ጊዜ እሳትም
ውስጥ ውሃም ውስጥ፣ ይጥለዋል፤ የሚቻ
ልህ ከሆነ ራራልን፤ ርዳንም።"

23ኢየሱስም፣ "የሚቻልህ ከሆነ አልህ?
ለሚያምን ሰው ሁሉም ነገር ይቻላል" አለው።

24ወዲያውኑ የልጁ አባት፣ "አምናለሁ፤
አለማመኔን ርዳው!" በማለት ጮኸ። 25ኢየ
ሱስም ሕዝቡ ወደዚያ እየተንጋጋ በሩጫ
መምጣቱን ባየ ጊዜ፣ "አንተ ደንቈሮና ድዳ
መንፈስ ከእርሱ ውጣ! ከእንግዲህም ተመል
ሰህ እንዳትገባበት አዝሃለሁ!" ብሎ ርኩሱን[የ]
መንፈስ ገሠጸው።

26ርኩሱም መንፈስ እየጮኸ ክፉኛ ካን
ፈራገጠው በኋላ ከልጁ ወጣ፤ ብዙዎቹ! "ሞቶ
አል" እስኪሉ ድረስ ልጁ እንደ በድን ሆነ።
27ኢየሱስ ግን እጁን ይዞ አስነሣው፤ ልጁም
ተነሥቶ ቆመ።

28ኢየሱስ ወደ ቤት ከገባ በኋላ ደቀ መዛ
ሙርቱ ለብቻቸው፣ "እኛ ልናስወጣው ያል
ቻል ነው ለምንድን ነው?" ብለው ጠየቁት።

29እርሱም፣ "የዚህ ዐይነቱ ሊወጣ የሚች
ለው በጸሎትና በጾም[ደ] ብቻ ነው" አላቸው።

30ከዚያም ተነሥተው በገሊላ በኩል አለፉ፤
ኢየሱስም ያሉበትን ስፍራ ማንም እንዲ
ያውቅ አልፈለገም፤ 31ለደቀ መዛሙርቱ፣
"የሰው ልጅ በሰዎች እጅ ዐልፎ ይሰጣል፤
እነርሱም ይገድሉታል፤ ከሦስት ቀንም በኋላ
ይነሣል" እያለ ያስተምራቸው ነበር። 32እነርሱ
ግን የሚላቸው አልገባቸውም፤ እንዳይጠይ
ቁትም ፈሩ።

ከሁሉ የሚበልጥ ማን ነው?

9፥33-37 ተጓ ምብ - ማቴ 18፥1-5፤
ሉቃ 9፥46-48

33ከዚህ በኋላ ወደ ቅፍርናሆም መጡ።
ቤት ከገባ በኋላም፣ "በመንገድ ላይ የምትከራ
ከሩት ስለ ምን ነበር?" ብሎ ጠየቃቸው።
34እነርሱ ግን በመንገድ ላይ የተከራከሩት ከሁሉ

9፥3 ማቴ28፥3
9፥5 ማቴ23፥7
9፥7 ዘፀ24፥16፤ ማቴ3፥17
9፥9 ማቴ8፥20:30
9፥12 ማቴ8፥20፤ 16፥21፤ሉቃ23፥11
9፥13 ማቴ11፥14
9፥20 ማር1፥26
9፥23 ማቴ21፥21፤ ማር11፥23፤ ዮሐ11፥40
9፥25 ቍ15
9፥28 ማር7፥17
9፥31 ቍ12፤ ማቴ8፥20፥16፥21፤ ሐሥ2፥23፥3፥13
9፥32 ሉቃ2፥50፤ 9፥45፥18፥34፤ ዮሐ12፥16
9፥33 ማቴ4፥13፤ ማር1፥29
9፥34 ሉቃ22፥24

[የ]25 ወይም *ክፉ*
[ደ]29 አንዳንድ ቅጆች *በጾም* የሚለው የላቸውም

የሚበልጥ ማን ነው በሚል ስለ ነበር ዝም
አሉ።
35ከተቀመጠ በኋላ ዐሥራ ሁለቱን ጠርቶ፣
“መጀመሪያ ለመሆን የሚፈልግ፣ ከሁሉ
መጨረሻና የሁሉም አገልጋይ ይሁን” አላ
ቸው።
36ትንሽ ልጅ አምጥቶም በመካከላቸው
አቆመ፤ አቅፎትም፣ 37“ከእነዚህ ሕፃናት አንዱን
በስሜ የሚቀበል ሁሉ እኔን ይቀበላል፤ እኔ
ንም የሚቀበለኝ ሁሉ የሚቀበለው እኔን
ሳይሆን የላከኝን ነው” አላቸው።

የማይቃወመን ሁሉ ከእኛ ጋር ነው

9፥38-40 ተጓ ምብ - ሉቃ 9፥49፡50

38ዮሐንስም፣ “መምህር ሆይ፤ አንድ ሰው
በስምህ አጋንንት ሲያወጣ አየን፣ እኛን
ስለማይከተልም ከለከልነው” አለው።
39ኢየሱስ ግን እንዲህ አለ፤ “አትከልክ
ሉት፤ ማንም በስሜ ታምር ሠርቶ ወዲያውኑ
በእኔ ላይ ክፉ መናገር አይችልም፤ 40የማይ
ቃወመን ሁሉ ከእኛ ጋር ነውና፤ 41እውነት
እላችኋለሁ፣ የክርስቶስ በመሆናችሁ በስሜ
አንድ ኩባያ ውሃ የሚሰጣችሁ ሁሉ ዋጋውን
አያጣም።”

ለሌላው መሰናክል መሆን

42“በእኔ ከሚያምኑት ከእነዚህ ከታናና
ሾቹ አንዱን የሚያሰናክል ሁሉ ከባድ የወ
ፍጮ ድንጋይ በአንገቱ ታስሮ ወደ ባሕር
ቢጣል ይሻለዋል። 43ስለዚህ እጅህ ብታሰና
ክልህ ቍረጣት፤ ሁለት እጅ ኖሮህ ወደ
ገሃነም ከመሄድ፣ ጕንድሽ ሆነህ ወደ ሕይ
ወት መግባት ይሻልሃል፤ 44በገሃነም ትሉ
አይሞትም፤ እሳቱ አይጠፋምና[ጀ]። 45እግርህ
ብታሰናክልህ ቍረጣት፤ ሁለት እግር ኖሮህ
ወደ ገሃነም ከመጣል፣ አንካሳ ሆነህ ወደ ሕይ
ወት መግባት ይሻልሃል፤ 46በገሃነም ትሉ
አይሞትም እሳቱ አይጠፋምና[ጀ]። 47ዐይንህ
ብታሰናክልህ ጐልጕለህ አውጣት፤ ሁለት
ዐይን ኖሮህ ወደ ገሃነም ከመጣል፣ አንድ
ዐይን ኖሮህ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት
መግባት ይሻልሃል፤

48በገሃነም ትሉ አይሞትም፤
እሳቱ አይጠፋምና፤
49ሰው ሁሉ በእሳት ይቀመማልና።
50“ጨው መልካም ነው፤ ነገር ግን ጨው
ጨውነቱን ቢያጣ እንዴት መልሳችሁ ጣዕም
እንዲኖረው ታደርጉታላችሁ? ጨው በው
ስጣችሁ ይኑራችሁ፤ እርስ በርሳችሁም
ተስማሙ።”

9፥35 ማቴ18፥4፤ ማር10፥43፤ ሉቃ22፥26
9፥36 ማር10፥16
9፥37 ማቴ10፥40
9፥38 ዘኍ11፥27፡29
9፥40 ማቴ12፥30፤ ሉቃ11፥23
9፥41 ማቴ10፥42
9፥42 ማቴ5፥29፤ 18፥6፤ሉቃ17፥2
9፥43 ማቴ5፥29፡30፤18፥8፤25፥41
9፥45 ማቴ5፥29፤ 18፥8
9፥47 ማቴ5፥29፤ 18፥9
9፥48 ኢሳ66፥24፤ ማቴ25፥41
9፥49 ዘሌ2፥13
9፥50 ማቴ5፥13፤ ሉቃ14፥34፡35፤ ሮሜ12፥18፤ 2ቆሮ13፥11፤ ቈላ4፥6፤1ተሰ5፥13

10፥1 ማቴ4፥23፤ ማር1፥15፤2፥13፤ 4፥2፤6፥6፡34፤ ዮሐ10፥40፤11፥7
10፥2 ማር2፥16
10፥4 ዘዳ24፥1-4፤ማቴ5፥31
10፥5 መዝ95፥8፤ ዕብ3፥15
10፥6 ዘፍ1፥27፤ 5፥2
10፥8 ዘፍ2፥24፤ 1ቆሮ6፥16
10፥11 ሉቃ16፥18
10፥12 ሮሜ7፥3፤ 1ቆሮ7፥10፡11
10፥14 ማቴ25፥34
10፥15 ማቴ18፥3
10፥16 ማር9፥36
10፥17 ማር1፥40፤ ሉቃ10፥25፤ ሐሥ20፥32

የባልና የሚስት ፍች

10፥1-12 ተጓ ምብ - ማቴ19፥1-9

10 ኢየሱስ ከዚያ ተነሥቶ ወደ ይሁዳ
አገርና በዮርዳኖስ ማዶ ወዳለው
አካባቢ ሄደ፤ ሕዝቡም እንደ ገና በዙሪ
ያው ተሰበሰበ፤ ከዚህ ቀደም ያደርገው
እንደ ነበረውም አስተማራቸው።
2አንዳንድ ፈሪሳውያንም መጥተው፣ “ሰው
ሚስቱን መፍታት ይገባዋልን?” ብለው ሊፈ
ትኑት ጠየቁት።
3እርሱም መልሶ፣ “ሙሴ ምን ብሎ አዘዛ
ችሁ?” አላቸው።
4እነርሱም፣ “ሙሴማ የፍች ወረቀት ጽፎ
እንዲፈታት ፈቅዶአል” አሉ።
5ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፤ “ሙሴ
ይህን ሕግ የጻፈላችሁ ልባችሁ ደንዳና በመ
ሆኑ ነው። 6ነገር ግን በፍጥረት መጀመሪያ
እግዚአብሔር ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራ
ቸው። 7ስለዚህ ሰው አባቱንና እናቱን ይተ
ዋል፤ ከሚስቱም ጋር ይጣመራል[ኀ]፤ 8ሁለቱም
አንድ ሥጋ ይሆናሉ፤ ከእንግዲህ አንድ ሥጋ
ናቸው እንጂ ሁለት አይደሉም፤ 9ስለዚህ እግ
ዚአብሔር ያጣመረውን ማንም አይለየው።”
10እንደ ገና ወደ ቤት በገቡ ጊዜ፣ ደቀ
መዛሙርቱ ይህንኑ አንሥተው ጠየቁት።
11እርሱም፣ “ማንም ሚስቱን ፈትቶ ሌላዪ
ቱን የሚያገባ በእርሷ ላይ ያመነዝራል፤ 12እር
ሷም ባሏን ፈትታ ሌላ ብታገባ ታመነዝራ
ለች” አላቸው።

ኢየሱስ ሕፃናትን ባረከ

10፥13-16 ተጓ ምብ - ማቴ 19፥13-15፤ ሉቃ18፥15-17

13ኢየሱስ እንዲዳስሳቸው፣ ሰዎች ሕፃናትን
ወደ እርሱ አመጡ፤ ደቀ መዛሙርቱ ግን
ገሠጿቸው። 14ኢየሱስም ይህን ሲያይ ተቈጥቶ
እንዲህ አላቸው፤ “ሕፃናት ወደ እኔ ይምጡ፤
አትከልክሏቸው፤ የእግዚአብሔር መንግሥት እንደ
እነዚህ ላሉት ናትና። 15እውነት እላችኋለሁ፤
የእግዚአብሔርን መንግሥት እንደ ሕፃን የማይ
ቀበል ሁሉ ከቶ አይገባባትም። 16ሕፃናቱ
ንም ዐቀፋቸው፤ እጁንም ጭኖ ባረካቸው።

ሀብታሙ ወጣት

10፥17-31 ተጓ ምብ - ማቴ19፥16-30፤ ሉቃ18፥18-30

17ከዚያ ተነሥቶ መንገዱን ሲጀምር፣ አንድ
ሰው ወደ እርሱ እየሮጠ መጣ፤ በፊቱም
በጕልበቱ ተንበርክኮ፣ “ቸር መምህር ሆይ፤
የዘላለምን ሕይወት ለመውረስ ምን ማድረግ
ይገባኛል” አለው።
18ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰለት፤ “ለምን

[ጀ]44 እና 46 እነዚህ ጥቅሶች በአንዳንድ ቅጆች አይገኙም።
[ኀ]7 አንዳንድ የጥንት ቅጆች *ከሚስቱ ጋር ይጣመራል* የሚለው የላቸውም።

ቸር ትለኛለህ? ከአንዱ ከእግዚአብሔር በስ
ተቀር ቸር የለም፤ 19ትእዛዛትን ታውቃለህ፤
አትግደል፤ አታመንዝር፤ አትስረቅ፤ በሐሰት
አትመስክር፤ አታታልል፤ አባትህንና እናትህን
አክብር።”
20ሰውየውም፣ “መምህር ሆይ፤ እነዚህን
ሁሉ ከልጅነቴ ጀምሮ ጠብቄአለሁ” አለው።
21ኢየሱስም ተመለከተውና ወደደው፤ “አን
ግዲያው አንድ ነገር ይጐድልሃል፤ ሂድና
ያለህን ሁሉ ሽጥ፤ ለድኾችም ስጥ፤ በሰማይ
የተከማቸ ሀብት ታገኛለህ፤ ከዚያ በኋላ ና፤
ተከተለኝም” አለው።
22ሰውየው ይህን ሲሰማ ክፉኛ አዘነ፤ ብዙ
ሀብት ስለ ነበረውም እየተከዘ ሄደ።
23ኢየሱስ ዙሪያውን በመመልከት ደቀ
መዛሙርቱን፣ “ለሀብታሞች ወደ እግዚአብሔር
መንግሥት መግባት እንዴት ከባድ ነገር
ነው!” አላቸው።
24ደቀ መዛሙርቱም በንግግሩ ተገረሙ፤ ኢየ
ሱስ ግን እንደ ገና መልሶ እንዲህ አላቸው፤
“ልጆች ሆይ[ጠ]፤ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት
መግባት እንዴት ከባድ ነገር ነው! 25ሀብታም
ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ከሚገባ ይልቅ
ግመል በመርፌ ቀዳዳ ቢያልፍ ይቀለዋል።”
26ደቀ መዛሙርቱም ይበልጥ በመገረም፣
“ታዲያ ማን ሊድን ይችላል?” ተባባሉ።
27ኢየሱስም አያቸውና፣ “ይህ በሰው ዘንድ
አይቻልም፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ግን እንዲህ
አይደለም፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ሁሉ ይቻላል”
አላቸው።
28ጴጥሮስም፣ “እነሆ እኛ ሁሉን ትተን
ተከተልንህ” አለው።
29ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለ፤ “እውነት
እላችኋለሁ፤ ስለ እኔና ስለ ወንጌል ሲል
ቤቱን ወይም ወንድሞቹን ወይም እኅቶቹን
ወይም እናቱን ወይም አባቱን ወይም ልጆቹን
ወይም ዕርሻውን የተወ ሁሉ፣ 30አሁን በዚህ
ዘመን ከስደት ጋር ቤቶችን፣ ወንድሞችን፣
እኅቶችን፣ እናቶችን፣ ልጆችንና ዕርሻን መቶ
ዕጥፍ የማይቀበል፣ በሚመጣውም ዓለም
የዘላለም ሕይወት የማይወርስ የለም።
31ነገር ግን ብዙ ፊተኞች የሆኑ ኋለኞች፣
ኋለኞች የሆኑም ፊተኞች ይሆናሉ።

ኢየሱስ ዳግም ስለ ሞቱ አስቀድሞ ተናገረ

10፥32-34 ተጓ ምብ - ማቴ 20፥17-19፤ ሉቃ 18፥31-33

32ወደ ኢየሩሳሌም ለመውጣት በመንገድ
ላይ ሳሉ፣ ኢየሱስ ፊት ፊታቸው ይሄድ ነበር፤
ደቀ መዛሙርቱ ተገረሙ፣ ሌሎች የተከተ
ሉት ደግሞ ፈርተው ነበር። ደግሞም ዐሥራ
ሁለቱን ከሕዝቡ ለይቶ ምን እንደሚደርስበት
ነገራቸው፤ 33እንዲህም አላቸው፤ “ወደ ኢየሩሳ
ሌም እንወጣለን፤ የሰው ልጅ ለካህናት አለ
ቆችና ለጸሐፍት ዐልፎ ይሰጣል፤ እነርሱም
የሞት ፍርድ ይፈርዱበታል፤ አሳልፈው ለአሕ
ዛብ ይሰጡታል፤ 34ያፌዙበታል፤ ይተፉበታል፣
ይገርፉታል፣ ከዚያም ይገድሉታል፤ እርሱ
ግን ከሦስት ቀን በኋላ ይነሣል።”

የያዕቆብና የዮሐንስ ጥያቄ

10፥35-45 ተጓ ምብ - ማቴ 20፥20-28

35ከዚያም የዘብዴዎስ ልጆች ያዕቆብና ዮሐንስ
ወደ እርሱ ቀርበው፣ “መምህር ሆይ፤ የምን
ለምንህን ሁሉ እንድታደርግልን እንፈልጋለን”
አሉት።
36እርሱም፣ “ምን እንዳደርግላችሁ ትፈል
ጋላችሁ?” አላቸው።
37እነርሱም፣ “በክብርህ ጊዜ አንዳችን በቀ
ኝህ፣ አንዳችን በግራህ እንድንቀመጥ ፍቀድ
ልን” አሉት።
38ኢየሱስም፣ “የምትለምኑትን አታውቁም፤
እኔ የምጠጣውን ጽዋ ልትጠጡ፣ የምጠ
መቀውንስ ጥምቀት ልትጠመቁ ትችላላች
ሁን?” አላቸው።
39እነርሱም፣“አዎን እንችላለን” አሉት።
ኢየሱስም፣ “እኔ የምጠጣውን ጽዋ ትጠጣላ
ችሁ፤ እኔ የምጠመቀውንም ጥምቀት ትጠመቃ
ላችሁ፤ 40ነገር ግን በቀኜ ወይም በግራዬ
መቀመጥ ለተዘጋጀላቸው የሚሆን እንጂ እኔ
የምሰጠው ነገር አይደለም” አላቸው።
41ዐሥሩ ይህን ሲሰሙ፣ ያዕቆብንና ዮሐ
ንስን መቈጣት ጀመሩ። 42ኢየሱስም በአ
ንድነት ሰብስቦ እንዲህ አላቸው፤ “የአሕዛብ
አለቆች ተብለው የሚታሰቡት እንደሚገ
ዟቸው፤ ሹሞቻቸውም በእነርሱ ላይ ሥልጣ
ናቸውን እንደሚያሳዩ ታውቃላችሁ፤ 43በእ
ናንተ ዘንድ ግን እንዲህ አይደለም፤ ከመካ
ከላችሁ ታላቅ መሆን የሚፈልግ ሁሉ አገ
ልጋይ ይሁን፤ 44ፊተኛ ለመሆን የሚፈልግ
ሁሉ፣ የሁሉ ባሪያ ይሁን፤ 45የሰው ልጅ
ሊያገለግልና ሕይወቱን ለብዙዎች ቤዛ አድ
ርጎ ሊሰጥ መጣ እንጂ ሊገለገል አልመጣ
ምና።”

ኢየሱስ ዐይነ ስውሩን በርጤሜዎስን ፈወሰ

10፥46-52 ተጓ ምብ - ማቴ 20፥29-34፤ ሉቃ18፥35-43

46ከዚህ በኋላ ወደ ኢያሪኮ መጡ። ኢየሱስና
ደቀ መዛሙርቱ ከብዙ ሕዝብ ጋር ከኢ
ያሪኮ ሲወጡ ዐይነ ስውሩ የጤሜዎስ ልጅ
በርጤሜዎስ በመንገድ ዳር ተቀምጦ ይለምን
ነበር። 47እርሱም የናዝሬቱ ኢየሱስ መሆኑን
በሰማ ጊዜ፣ “የዳዊት ልጅ፣ ኢየሱስ ሆይ፤
ማረኝ!” እያለ ይጮኽ ጀመር።

10፥19 ዘጸ20፥12-16፤ዘዳ5፥16-20
10፥21 ማቴ4፥19፤ 6፥20፤ሉቃ12፥33፤ ሐሥ2፥45
10፥23 መዝ52፥7፤ 62፥10፤ማር4፥19፤ 1ጢሞ6፥9፡10፡17
10፥24 ማቴ7፥13፤ ዮሐ3፥5
10፥25 ሉቃ12፥16-20፤16፥19-31
10፥27 ማቴ19፥26
10፥28 ማቴ4፥19
10፥30 ማቴ6፥33፤ 12፥32፤25፥46
10፥31 ማቴ19፥30
10፥32 ማር3፥16-19
10፥33 ማቴ8፥20፤ 27፥1፡2፤ሉቃ9፥51
10፥34 ማቴ16፥21፤ ሐሥ2፥23፤3፥13
10፥37 ማቴ19፥28
10፥38 ኢዩ38፥2፤ ማቴ20፥22፤ ሉቃ12፥50
10፥39 ሐሥ12፥2፤ ራእ1፥9
10፥43 ማር9፥35
10፥45 ማቴ20፥28
10፥47 ማቴ9፥27፤ ማር1፥24

ጠ24 አንዳንድ ቅጆች *በሀብት ለሚታመኑ* የሚል ሐረግ አላቸው።

48ብዙዎችም ዝም እንዲል ገሠጹት፤ እርሱ
ግን፣ "የዳዊት ልጅ ሆይ፤ ማረኝ!" እያለ የባሰ
ጮኸ፡፡
49ኢየሱስም ቆም ብሎ፣ "ጥሩት" አላቸው፡፡
እነርሱም ዐይነ ስውሩን፣ "አይዞህ፤ ተነሥ፤
ይጠራሃል!" አሉት፡፡ 50እርሱም ልብሱን ጥሎ
ብድግ በማለት፣ ተነሥቶ ወደ ኢየሱስ መጣ፡፡
51ኢየሱስም፣ "ምን እንዳደርግልህ ትፈልጋ
ለህ?" አለው፡፡
ዐይነ ስውሩም፣ "መምህር ሆይ፤ እንዳይ
እፈልጋለሁ" አለው፡፡
52ኢየሱስም፣ "ሂድ፣ እምነትህ አድኖሃል"
አለው፤ ወዲያውም ዐይኑ በራለት፤ በመንገ
ድም ኢየሱስን ተከትሎት ሄደ፡፡

ኢየሱስ በታላቅ ክብር ወደ ኢየሩሳሌም ገባ

11፥1-10 ተጓ ምብ - ማቴ 21፥1-9፤
ሉቃ 19፥29-38
11፥7-10 ተጓ ምብ - ዮሐ 12፥12-15

11 ወደ ኢየሩሳሌም በደብረ ዘይት ተራራ
አጠገብ ወዳሉት ወደ ቤተ ፋጌና
ወደ ቢታንያ በቀረቡ ጊዜ፣ ኢየሱስ ከደቀ
መዛሙርቱ ሁለቱን እንዲህ በማለት ላካቸው፤
2"በፊታችሁ ወዳለው መንደር ሂዱ፣ ሰው
ተቀምጦበት የማያውቅ የአህያ ውርንጫ እዚያ
ታስሮ ታገኛላችሁ፤ ፈታችሁ አምጡት፤
3ማንም፣ 'ምን ማድረጋችሁ ነው?' ቢላችሁ፣
'ለጌታ ያስፈልገዋል፤ በቶሎም መልሶ
ይልከዋል' ብላችሁ ንገሩት፡፡"
4እነርሱም ሄዱ፤ በአንድ ቤት በራፍ
እመንገድ ላይ የአህያ ውርንጫ ታስሮ አገ
ኙት፤ ፈቱትም፡፡ 5በዚያ ከቆሙት አንዳንድ
ሰዎች፣ "ውርንጫውን የምትፈቱት ለምንድን
ነው?" አሏቸው፡፡ 6ደቀ መዛሙርቱም ኢየ
ሱስ ያላቸውን ለሰዎቹ በነገሯቸው ጊዜ
ፈቀዱላቸው፡፡ 7ውርንጫውንም ወደ ኢየሱስ
አምጥተው ልብሳቸውን በጀርባው ላይ አደ
ረጉ፤ እርሱም ተቀመጠበት፡፡ 8ብዙ ሰዎች
ልበሳቸውን በመንገድ ላይ አነጠፉ፤ ሌሎች
ደግሞ ለምለም የዛፍ ቅርንጫፍ እየቈረጡ
ያነጥፉ ነበር፡፡ 9ከፊቱ የቀደሙትና ከኋላው
የተከተሉትም በታላቅ ድምፅ፤ እንዲህ ይሉ
ነበር፤
"ሆሣዕና![ጨ]
በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው!
10የምትመጣው የአባታችን የዳዊት መንግሥት
የተባረከች ናት!
ሆሣዕና በአርአያም!"፡፡

11ኢየሱስም ኢየሩሳሌም ደረሰ፤ ከዚያም ወደ
ቤተ መቅደስ ገባ፤ በዙሪያው ያለውንም ሁሉ
ተመለከተ፤ ቀኑም ስለመሸ ከዐሥራ ሁለቱ
ጋር ወደ ቢታንያ ወጣ፡፡

10፥51 ማቴ23፥7
10፥52 ማቴ4፥19፤ 9፥22
11፥1 ማቴ21፥1፡ 17
11፥2 ዘኍ19፥2፤ ዘዳ21፥3፤1ሳሙ6፥7
11፥4 ማር14፥16
11፥9 መዝ118፥25፡ 26፤ማቴ23፥39
11፥10 ሉቃ2፥14
11፥11 ማቴ21፥12፡ 17
11፥13 ሉቃ13፥6-9
11፥17 ኢሳ56፥7፤ ኤር7፥11
11፥18 ማቴ7፥28፤ 12፥12፤21፥46፤ ሉቃ20፥19
11፥19 ሉቃ21፥37
11፥21 ማቴ23፥7
11፥23 ማቴ21፥21
11፥24 ማቴ7፥7
11፥25 ማቴ6፥14

ኢየሱስ ቤተ መቅደስን አጸዳ

11፥12-14 ተጓ ምብ- ማቴ21፥18-22
11፥15-18 ተጓ ምብ - ማቴ21፥12-16፤ ሉቃ19፥45-47፤
ዮሐ2፥13-16

12በማግሥቱ ከቢታንያ ሲወጡ ኢየሱስ
ተራበ፡፡
13እርሱም ቅጠል ያላት የበለስ ዛፍ ከሩቅ
አየ፤ ምናልባት ፍሬ ይገኝባት እንደ ሆነ
ብሎ ወደ እርሷ መጣ፤ ነገር ግን የበለስ
ወራት አልነበረምና ከቅጠል በቀር ምንም
አላገኘባትም፡፡ 14ከዚያም ዛፏን፣ "ከአሁን ጀምሮ
ለዘላለም ማንም ፍሬ ከአንቺ አይብላ"
አላት፡፡ ደቀ መዛሙርቱም ይህን ሲናገር
ሰሙ፡፡
15ወደ ኢየሩሳሌምም መጡ፤ ከዚያም ወደ
ቤተ መቅደስ ገብቶ፣ የሚሸጡትንና የሚገ
ዙትን ያስወጣ ጀመር፡፡ የገንዘብ መንዛሪዎችን
ጠረጴዛና የርግብ ሻጮችን መቀመጫ ገለባ
በጠ፤ 16ማንም ዕቃ ተሸክሞ በቤተ መቅደሱ
ቅጥር ግቢ ውስጥ እንዳያልፍ ከለከለ፡፡
17ሲያስተምራቸውም፣
" 'ቤቴ ለሕዝቦች ሁሉ የጸሎት ቤት
ይባላል' ተብሎ አልተጻፈምን?
እናንተ ግን የሌቦች ዋሻ አደረጋችሁት!"
አላቸው፡፡
18የካህናት አለቆችና ጸሐፍትም፣ ይህን
ሲሰሙ እንዴት እንደሚያጠፉት መንገድ
ይፈልጉ ጀመር፤ ሕዝቡ ሁሉ በትምህርቱ
በመገረማቸው ፈርተውታልና፡፡
19በመሸም ጊዜ ከከተማዪቱ ወጥተው
ሄዱ[ጸ]፡፡

የበለሷ ዛፍ ደረቀች

11፥20-24 ተጓ ምብ - ማቴ 21፥19-22

20በማግስቱ ጠዋት በመንገድ ሲያልፉ፣
በለሲቱ ከነሥሯ ደርቃ አዩ፡፡ 21ጴጥሮስ
ነገሩ ትዝ አለውና ኢየሱስን፣ "መምህር
ሆይ፤ እነሆ፤ የረገምሃት በለስ ደርቃለች"
አለው፡፡ 22ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፤
"በእግዚአብሔር እመኑ[ጸ]፤ 23እውነት እላችኋለሁ፤
ማንም ይህን ተራራ፣ 'ተነቅለህ ወደ ባሕር
ተወርወር' ቢለውና ይህንንም በልቡ ሳይጠ
ራጠር ቢያምን ይሆንለታል፡፡ 24ስለዚህ
በጸሎት የምትለምኑትን ሁሉ እንደ ተቀበላ
ችሁት አድርጋችሁ ብታምኑ ይሆንላችኋል፡፡
25እንዲሁም ለጸሎት በምትቆሙበት ጊዜ፣
የሰማዩ አባታችሁ ኀጢአታችሁን ይቅር እንዲ
ልላችሁ፣ እናንተም በሰው ላይ ያላችሁን
ሁሉ ይቅር በሉ፡፡ 26ይቅር ባትሉ ግን የሰማዩ

ጨ9 በዕብራይስጡ "አድን!" ማለት ሲሆን ምስጋናን የሚገልጽ አባባል ነው፤ እንዲሁም ቍ10 ይመ፡፡
ጸ19 አንዳንድ ቅጆች *ወጥቶ ሄደ* ይላሉ፡፡
ጸ22 አንዳንድ የጥንት ቅጆች *በእግዚአብሔር ላይ እምነት ካላችሁ* ይላሉ፡፡

አባታችሁ ኀጢአታችሁን ይቅር አይላች
ሁም[θ]።”

በኢየሱስ ሥልጣን ላይ ጥያቄ ተነሣ

11፥27-33 ተጓ ምብ - ማቴ 21፥23-27፤ ሉቃ20፥1-8

[27]እንደ ገና ወደ ኢየሩሳሌም መጡ፤ ኢየ
ሱስ በቤተ መቅደሱ ቅጥር ግቢ ውስጥ
በሚዘዋወርበት ጊዜ፣ የካህናት አለቆች፣
ጸሐፍትና የሕዝብ ሽማግሌዎች ወደ እርሱ
ቀርበው፣ [28]“እነዚህን ነገሮች የምታደርገው
በምን ሥልጣን ነው? እነዚህን እንድታደርግስ
ይህን ሥልጣን የሰጠህ ማን ነው” አሉት።
[29]ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፤
“እስቲ እኔም አንድ ጥያቄ ልጠይቃችሁ፤
መልሱልኝ፤ እኔም እነዚህን ነገሮች በምን
ሥልጣን እንደማደርግ እነግራችኋለሁ።
[30]የዮሐንስ ጥምቀት ከሰማይ ነበረችን ወይስ
ከሰው? መልሱልኝ።”
[31]እነርሱም እርስ በርሳቸው እንዲህ ተባ
ባሉ፤ “‘ከሰማይ ነው’ ብንል፣ ‘ታዲያ ለምን
አላመናችሁትም?’ ይለናል፤ [32]‘ታዲያ፣ ከሰው
ነው’ እንበልን?” ሕዝቡ ሁሉ ዮሐንስ እው
ነተኛ ነቢይ መሆኑን ያምኑ ስለ ነበር ፈሩ።
[33]ስለዚህ ለኢየሱስ “አናውቅም” ብለው
መለ ሱለት።
ኢየሱስም፣ “እንግዲያው እኔም እነዚህን
ነገሮች በምን ሥልጣን እንደማደርግ አልነ
ግራችሁም” አላቸው።

የወይን ስፍራ የተከራዩ ገበሬዎች ምሳሌ

12፥1-12 ተጓ ምብ - ማቴ 21፥33-46፤ ሉቃ20፥9-19

12 ከዚያም እንዲህ እያለ በምሳሌ
ይነግራቸው ጀመር፤ “አንድ ሰው
ወይን ተከለ፤ ዙሪያውን ዐጠረ፤ ለመጭመቂያው
ጒድጓድ ቈፈረ፤ የመጠበቂያም ማማ ሠራ
ለት፤ ከዚያም ለገበሬዎች አከራይቶ ወደ
ሌላ አገር ሄደ። [2]በመከር ጊዜም ከወይኑ
ፍሬ እንዲያመጣለት ከአገልጋዮቹ አንዱን
ወደ ገበሬዎቹ ላከ። [3]እነርሱ ግን ይዘው
ደበደ ቡት፤ ባዶ እጁንም ሰደዱት። [4]እንደ
ገናም ሌላ አገልጋይ ላከ። እነርሱም ራሱን
ፈንክተውና አዋርደው መለሱት”፤ [5]አሁንም
እንደ ገና ሌላ ላከ፤ ይህኛውንም ገደሉት፤
ከሌሎች ከብዙዎቹ መካከል አንዳንዶቹን
ደበደቡ፤ አንዳንዶቹንም ገደሉ።
[6]“አሁንም የሚላክ ሌላ ነበረው፤ እርሱም
የሚወደው ልጁ ነበረ፤ “ልጄንስ ያከብሩታል”
በማለት ከሁሉ በኋላ ላከው።
[7]“ገበሬዎቹ ግን እርስ በርሳቸው፣ ‘ይህማ
ዋናው ወራሹ ነው፤ ኑ እንግደለው፤ ርስቱ
የእኛ ይሆናል’ ተባባሉ፤ [8]ከዚያም ይዘው ገደ
ሉት፤ ከወይኑ ስፍራም አውጥተው ጣሉት።
[9]“እንግዲህ የወይኑ አትክልት ባለቤት
ምን የሚያደርግ ይመስላችኋል? ይመጣል፤
ገበሬዎቹን ይገድላል፤ የወይኑንም አትክልት
ለሌሎች ይሰጣል። [10]እንዲህ የሚለውን የመ
ጽሐፍ ቃል አላነበባችሁምን፤

“ ‘ግንበኞች የናቁት ድንጋይ፣
 እርሱ የማእዘን ራስ[ፊ] ሆነ፤
[11]ጌታ ይህን አድርጎአል፣
 ይህም ለዐይናችን ድንቅ ነው’?”

[12]ምሳሌውን የተናገረው ስለ እነርሱ መሆ
ኑን ስላወቁ፣ ሊይዙት ፈለጉ፤ ነገር ግን ሕዝ
ቡን ስለፈሩ ትተውት ሄዱ።

ለቄሳር ግብር ስለ መክፈል

12፥13-17 ተጓ ምብ - ማቴ 22፥15-22፤ ሉቃ20፥20-26

[13]ከዚያም በነገር እንዲያጠምዱት ከፈሪሳ
ውያንና ከሄሮድስ ወገን ሰዎች ወደ እርሱ
ላኩ። [14]እነርሱም መጥተው እንዲህ አሉት፤
“መምህር ሆይ፤ አንተ ትክክለኛ ሰው መሆ
ንህን እናውቃለን፤ የሰዎች ማንነት ስለማ
ይገድህም አታዳላም፤ የእግዚአብሔርን መንገድ
ብቻ በእውነት ታስተምራለህ፤ ለመሆኑ ለቄ
ሳር ግብር መክፈል ይገባል ወይስ አይገ
ባም? [15]እኛስ እንክፈል ወይስ አንክፈል?”
ኢየሱስ ግን ግብዝነታቸውን ዐውቆ፣
“ለምን ልታጠምዱኝ ትፈልጋላችሁ? እስቲ
አንድ ዲናር አምጡልኝና ልየው” አላቸው።
[16]እነርሱም አመጡለት፣ “ይህ የማን መልክ
ነው? ጽሕፈቱስ የማን ነው?” አላቸው፤
እነርሱም፣ “የቄሳር ነው” አሉት።
[17]ኢየሱስም፣ “የቄሳርን ለቄሳር፣ የእግዚ
አብሔርን ለእግዚአብሔር ስጡ” አላቸው።
እነርሱም በእርሱ ተደነቁ።

ጋብቻና ትንሣኤ

12፥18-27 ተጓ ምብ - ማቴ 22፥23-33፤ሉቃ20፥27-38

[18]ከዚህ በኋላ የሙታን ትንሣኤ የለም
የሚሉ ሰዱቃውያን ወደ እርሱ መጥተው እን
ዲህ ሲሉ ጠየቁት፤ [19]“መምህር ሆይ፤ የአንድ
ሰው ወንድም ሚስት አግብቶ ልጅ ሳይወ
ልድ ቢሞት፣ ይህ ሰው ሴትየዋን አግብቶ
ለወንድሙ ዘር እንዲተካ ሙሴ ጽፎልናል።
[20]ታዲያ ሰባት ወንድማማቾች ነበሩ፤ የመጀ
መሪያው አግብቷት ዘር ሳይተካ ሞተ፤
[21]ሁለተኛውም ሴትየዋን አገባት፤ እርሱም ዘር
ሳይተካ ሞተ፤ ሦስተኛውም እንዲሁ፤ [22]ሰባ
ቱም አገቧት፤ ዘር ግን አልተኩም፤ በመ
ጨረሻም ሴትየዋ ሞተች። [23]እንግዲህ፣ ሰባቱም
አግብተዋታልና በትንሣኤ[T] ለማናቸው ሚስት
ልትሆን ነው?” አሉት።

11፥32 ማቴ11፥9
12፥1 ኢሳ5፥1-7
12፥6 ዕብ1፥1-3
12፥10 ሐሥ4፥11
12፥11 መዝ118፥22፡23
12፥12ማቴ22፥22፤ማር11፥18
12፥13ማቴ12፥10፤22፥16፤ማር3፥6
12፥17 ሮሜ13፥7
12፥18 ሐሥ4፥1፤23፥8፤1ቆሮ15፥12
12፥19 ዘዳ25፥5

θ26 አንዳንድ ቅጆች ቍ 26 የላቸውም።
ፊ10 ወይም *የማእዘን ድንጋይ*
T23 አንዳንድ ቅጆች *በትንሣኤ ሰዎች ከሙታን ሲነሡ* የሚል አላቸው

24ኢየሱስም፣ እንዲህ ሲል መለሰላቸው፤
“የምትስቱት እኮ ቅዱሳት መጻሕፍትንና
የእግዚአብሔርን ኀይል ስለማታውቁ ነው!
25ሙታን በሚነሡበት ጊዜ እንደ ሰማይ መላ
እክት ይሆናሉ እንጂ አያገቡም፤ አይጋቡም።
26ስለ ሙታን መነሣት ግን፣ በሙሴ መጽሐፍ
ይኸውም ስለ ቍጥቋጦው በተነገረው ክፍል፣
እግዚአብሔር ‘እኔ የአብርሃም አምላክ፣ የይስሐቅ
አምላክ፣ የያዕቆብ አምላክ ነኝ’ ያለውን አላ
ነበባችሁምን? 27እግዚአብሔር የሕያዋን አምላክ
እንጂ የሙታን አምላክ አይደለም፤ ስለዚህ
እጅግ ተሳስታችኋል።”

ከሁሉ የሚበልጠው ትእዛዝ

12፥28-34 ተጓ ምብ - ማቴ 22፥34-40

28ከጸሐፍትም አንዱ መጥቶ ሲከራከሩ ሰማ
ቸው፤ ኢየሱስ ለቀረበለት ጥያቄ ተገቢውን
መልስ መስጠቱን አስተውሎ፣ “ለመሆኑ ከት
እዛዛት ሁሉ የሚበልጠው የትኛው ነው?”
ሲል ጠየቀው።
29ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰለት፤ “ከሁሉ
የሚበልጠው ይህ ነው፤ ‘እስራኤል ሆይ
ስማ፤ ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው፤ 30አን
ተም ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ፣ በፍ
ጹም ነፍስህ፣ በፍጹም ሐሳብህና በፍጹም
ኀይልህ ውደድ።’ 31ሁለተኛውም ይህ ነው፤
‘ባል ንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ።’ ከእነዚ
ህም የሚበልጥ ትእዛዝ የለም።”
32ጸሓፊውም እንዲህ አለው፤ “መምህር ሆይ፤
መልካም ብለሃል፤ እርሱ አንድ መሆኑን፣ ከእር
ሱም ሌላ አለመኖሩን መናገርህ ትክክል
ነው፤ 33እርሱን በፍጹም ልብህ፣ በፍጹም
አእምሮህ፣ በፍጹም ነፍስህ፣ በፍጹም ኀይ
ልህ መውደድ፣ እንዲሁም ባልንጀራህን እንደ
ራስህ መውደድ ከሚቃጠል መሥዋዕት
ሁሉና ከሌሎችም መሥዋዕቶች ይበልጣል።”
34ኢየሱስም በማስተዋል እንደ መለሰለት
አይቶ፣ “አንተ ከእግዚአብሔር መንግሥት የራ
ቅህ አይደለህም” አለው። ከዚህ በኋላ ሊጠ
ይቀው የደፈረ ማንም አልነበረም።

ክርስቶስ የማን ልጅ ነው?

12፥35-37 ተጓ ምብ - ማቴ24፥41-46፤
ሉቃ 20፥41-44
12፥38-40 ተጓ ምብ - ማቴ23፥1-7፤
ሉቃ 20፥45-47

35ኢየሱስ በቤተ መቅደሱ አደባባይ በሚ
ያስተምርበት ጊዜ እንዲህ ሲል ጥያቄ አቀ
ረበ፤ “ጸሐፍት እንዴት ክርስቶስ የዳዊት
ልጅ ነው ይላሉ? 36ዳዊት በመንፈስ ቅዱስ
ሲናገር፣

“ጌታ ጌታዬን፣ ‘ጠላቶችህን ከእግርህ
በታች እስካደርጋቸው ድረስ በቀኜ ተቀመጥ’

12፥24 2ጢሞ3፥15-17
12፥25 1ቆሮ15፥42፡49፡52
12፥26 ዘፀ3፥6
12፥28ሉቃ10፥25-28፤20፥39
12፥30 ዘዳ6፥4፡5
12፥31 ዘሌ19፥18፤ማቴ5፥43
12፥32 ዘዳ4፥35፡39፤ኢሳ45፥6፥14፤46፥9
12፥33 1ሳሙ15፥22፤ሆሴ6፥6፤ሚክ6፥6-8፤ዕብ10፥8
12፥34 ማቴ3፥2፤22፥46፤ሉቃ20፥24
12፥35 ማቴ9፥27፤26፥55
12፥36 2ሳሙ23፥2፤መዝ110፥1፤ማቴ22፥44
12፥37 ዮሐ12፥9
12፥39 ሉቃ11፥43
12፥41 2ነገ12፥9፤ዮሐ8፥20
12፥44 2ቆሮ8፥12
13፥2 ሉቃ19፥44
13፥3 ማቴ4፥21፤21፥1
13፥5 ቍ22፤ኤር29፥8፤ኤፌ5፥6፤2ተሰ2፥3፡10-12፤1ጢሞ4፥1፤2ጢሞ3፥13፤1ዮሐ4፥6

አለው።” ይላል፤
37ታዲያ ዳዊት ራሱ ‘ጌታ’ ካለው፣ እን
ዴት ተመልሶ ልጁ ይሆናል?”።
ብዙ ሕዝብም በደስታ ይሰማው ነበር።
38በሚያስተምርበትም ጊዜ እንዲህ አለ፤
“ከጸሐፍት ተጠንቀቁ፤ የተንዘረፈፈ ቀሚስ
ለብሰው መዞርን ይወዳሉ፤ በየአደባባዩም
የአክብሮት ሰላምታ ይሻሉ፤ 39በምኵራብ
ከፍተኛውን ወንበር፣ በግብዣም ቦታ የከበ
ሬታን ስፍራ ይፈልጋሉ፤ 40በረጅም ጸሎታ
ቸው እያሳበቡ የመበለቶችን ቤት ያራቍ
ታሉ፤ እነዚህ የባሰ ፍርድ ይቀበላሉ።”

የመበለቲቱ ስጦታ

12፥41-44 ተጓ ምብ - ሉቃ21፥1-4

41ኢየሱስ በገንዘብ ማስቀመጫው አንጻር
ተቀምጦ ብዙ ሰዎች ስጦታቸውን ወደ
ቤተ መቅደሱ ገንዘብ ማስቀመጫ ሣጥን ሲያ
ስገቡ ይመለከት ነበር። ብዙ ሀብታሞች
ብዙ ገንዘብ አስገቡ፤ 42አንዲት ምስኪን
መበለት ግን ከአንድ ሳንቲም የማይበልጡ
ሁለት የናስ ቤሳዎች አስገባች።
43ኢየሱስም ደቀ መዛሙርቱን ጠርቶ፣
እንዲህ አላቸው፤ “እውነት እላችኋለሁ፤ ይህቺ
ድኻ መበለት ሣጥኑ ውስጥ ከጣሉት ከሌ
ሎቹ የበለጠ አስገባች። 44እነዚህ ሁሉ ከተ
ረፈው ሀብታቸው ሰጡ፤ እርሷ ግን በድኽ
ነት ዐቅሟ ያላትን ሁሉ አውጥታ ለመኖሪያ
የሚሆናትን እንዳለ ሰጠች።”

የመጨረሻው ዘመን ምልክቶች

13፥1-37 ተጓ ምብ - ማቴ 24፥1-51፤ሉቃ21፥5-36

13 ከቤተ መቅደስ ሲወጣ ከደቀ መዛ
ሙርቱ አንዱ፣ “መምህር ሆይ፤
ድንጋዮቹ እንዴት እንደ ሆኑ፣ ሕንጻውም
እንዴት ውብ እንደ ሆነ እይ” አለው።
2ኢየሱስም መልሶ፣ “እነዚህን ታላላቅ ሕንጻ
ዎች ታያለህን? አንዱ ድንጋይ በሌላው ላይ
እንደ ሆነ አይቀርም፤ ሁሉም ፈራሽ ነው”
አለው።
3ኢየሱስ በቤተ መቅደሱ ትይዩ፣ በደ
ብረ ዘይት ተራራ ላይ ተቀምጦ ሳለ ጴጥ
ሮስ፣ ያዕቆብ፣ ዮሐንስና እንድርያስ እንዲህ
ሲሉ ጠየቁት፤ 4“ይህ መቼ እንደሚሆን ንገ
ረን፤ የዚህስ ሁሉ ፍጻሜ ምልክቱ ምንድን
ነው?”
5ኢየሱስም እንዲህ ይላቸው ጀመር፤
“ማንም እንዳያስታችሁ ተጠንቀቁ፤ 6ብዙ
ዎች፣ ‘እኔ እርሱ ነኝ’ እያሉ በስሜ ይመ
ጣሉ፤ ብዙዎችንም ያስታሉ። 7ስለ ጦርነትና
ስለ ጦርነት ወሬ በምትሰሙበት ጊዜ አት
ደንግጡ፤ ይህማ መሆን አለበት፤ ፍጻሜው

ግን ገና ነው። 8ሕዝብ በሕዝብ ላይ፣ መንግ
ሥት በመንግሥት ላይ ይነሣል፤ በብዙ ቦታም
የመሬት መንቀጥቀጥና ራብ ይሆናል፤ እነዚህ
ሁሉ የምጥ ጣር መጀመሪያ ናቸው።
9“ለራሳችሁ ተጠንቀቁ፤ ለአካባቢ ሸንጎ
አሳልፈው ይሰጧችኋል፤ በምኵራብ ይገር
ፏችኋል፤ ምስክር ትሆኑም ዘንድ በእኔ
ምክንያት በገዦችና በነገሥታት ፊት ትቆማ
ላችሁ። 10አስቀድሞ ግን ወንጌል ለሕዝብ
ሁሉ መሰበክ አለበት። 11ተይዛችሁ ለፍርድ
በምትቀርቡበት ጊዜ፣ በዚያች ሰዓት የሚሰ
ጣችሁን ተናገሩ እንጂ ምን እንናገራለን በማ
ለት አስቀድማችሁ አትጨነቁ፤ የሚናገረው
መንፈስ ቅዱስ እንጂ እናንተ አይደላች
ሁምና።
12“ወንድም ወንድሙን፣ አባትም ልጁን
ለሞት አሳልፎ ይሰጣል፤ ልጆች በወላጆቻቸው
ላይ ያምፃሉ፤ ይገድሏቸዋልም። 13በእኔ
ምክንያት በሰው ሁሉ ዘንድ የተጠላችሁ
ትሆናላችሁ፤ እስከ መጨረሻው የሚጸና
ግን ይድናል።
14“‘የጥፋት ርኵሰት’ ስፍራው ባልሆነ ቦታ
ቆሞ በምታዩት ጊዜ አንባቢው ያስተውል፤
በይሁዳ ያሉ ወደ ተራሮች ይሽሹ፤ 15በቤቱ
ጣራ ላይ ያለ አይውረድ፤ ንብረቱንም ለማው
ጣት ወደ ቤቱ አይግባ፤ 16በእርሻ ቦታ ያለ
ልብሱን ለመውሰድ አይመለስ። 17በእነዚያ
ቀናት ለነፍሰ ጡሮችና ለሚያጠቡ ወዮላ
ቸው! 18ይህም በክረምት እንዳይሆን ጸልዩ፤
19በመጀመሪያ እግዚአብሔር ፍጥረትን ከፈጠ
ረበት ጊዜ አንሥቶ እስከ አሁን ድረስ፣
እንዲሁ ደግሞም ወደ ፊት አቻ የሌለው
ታላቅ መከራ ይሆናልና። 20ጌታ ቀኖቹን
ባያሳጥራቸው ኖሮ ማንም ባልዳነ ነበር፤
ስለ መረጣቸው ስለ ምርጦቹ ሲል ግን ቀኖ
ቹን አሳጥሮአል። 21በዚያን ጊዜ ማንም፣
‘እነሆ፤ ክርስቶስ[ሀ] እዚህ ነው?’ ቢላችሁ
ወይም፣ ‘እነሆ፤ እዚያ ነው’ ቢላችሁ አት
መኑ። 22ሐሰተኛ ክርስቶሶችና ሐሰተኛ ነቢ
ያት ተነሥተው፣ ምልክቶችንና ድንቆችን
በማድረግ፣ ቢቻላቸው የተመረጡትን እንኳ
ያስታሉ። 23ስለዚህ ተጠንቀቁ፤ ጊዜው ሳይደ
ርስ ሁሉን ነግሬአችኋለሁ።
24“በዚያን ጊዜ፣ ከመከራው በኋላ ‘ፀሓይ
ትጨልማለች፣
ጨረቃም ብርሃኗን አትሰጥም፤
25ከዋክብት ከሰማይ ይረግፋሉ፤
የሰማይ ኀይላትም ይናወጣሉ።’
26“በዚያን ጊዜም የሰው ልጅ በታላቅ ኀይ
ልና ግርማ በደመና ሲመጣ ያዩታል።
27እርሱም መላእክቱን ልኮ ከአራቱ ነፋሳት፣
ከምድር ዳርቻ እስከ ሰማያት ዳርቻ ምርጦ

13፥9 ማቴ10፥17
13፥11ማቴ10፥19፡20፤ሉቃ12፥11፡12
13፥12 ሚክ7፥6፤ ማቴ10፥21፤ ሉቃ12፥51-53
13፥13ማቴ10፥22፤ ዮሐ15፥21
13፥14 ዳን9፥27፤ 11፥31፤12፥11
13፥17 ሉቃ23፥29
13፥19 ማር10፥6፤ ዳን9፥26፤12፥1፤ ኢል2፥2
13፥21 ሉቃ17፥23፤ 21፥8
13፥22 ማቴ7፥15፤ ዮሐ4፥48፤ 2ተስ2፥9፡10
13፥23 2ጴጥ3፥17
13፥25 ኢሳ13፥10፤ 34፥4፤ማቴ24፥29
13፥26 ራእ1፥7
13፥27 ዘካ2፥6
13፥30 ማር9፥1፤ ሉቃ17፥25
13፥31 ማቴ 5፥18
13፥32 ሐሥ1፥7፤ 1ተሰ5፥1፡2
13፥33 1ተስ5፥6
13፥34 ማቴ25፥14
13፥37 ሉቃ12፥35-40
14፥1 ማቴ12፥14፤ ዮሐ11፥55
14፥3 ማቴ21፥17፤ ሉቃ7፥37-39
14፥7 ዘዳ15፥11

ቹን ይሰበስባል።
28“ምሳሌውን ከበለስ ተማሩ፤ ቅርንጫፏ
ሲለመልም፣ ቅጠሏ ሲያቈጠቍጥ በጋ እንደ
ተቃረበ ታውቃላችሁ፤ 29እንዲሁ ደግሞ እነዚህ
ነገሮች መፈጸማቸውን ስታዩ እንደ ቀረበ፣
በደጅም እንደ ሆነ ዕወቁ። 30እውነት እላች
ኋለሁ፣ እነዚህ ነገሮች እስከሚፈጸሙ ድረስ
ይህ ትውልድ[ለ] አያልፍም፤ 31ሰማይና ምድር
ያልፋሉ፣ ቃሌ ግን አያልፍም።

ቀኑና ሰዓቱ አይታወቅም

32“ነገር ግን ስለዚያች ቀን ወይም ስለዚ
ያችም ሰዓት ከአብ በቀር፣ የሰማይ መላእክ
ትም ቢሆኑ፣ ወልድም ቢሆን፣ ማንም አያው
ቅም። 33ስለዚህ ጊዜው መቼ እንደሚሆን
አታውቁምና ተጠንቀቁ፤ ትጉ፣ ጸልዩም[ሐ]።
34ይህም ቤቱን ለአገልጋዮቹ ትቶ፣ እያንዳ
ንዱን አገልጋይ በየሥራ ድርሻው ላይ አሰ
ማርቶ፣ በረኛው ነቅቶ እንዲጠብቅ አዝዞ
የሄደውን ሰው ይመስላል። 35እንግዲህ የቤቱ
ባለቤት በምሽት ወይም በውድቅት፣ በዶሮ
ጩኸት ወይም ጎሕ ሲቀድ እንደሚመጣ አታ
ውቁምና ተግታችሁ ጠብቁ፤ 36ድንገት ሲመጣ
ተኝታችሁ እንዳያገኛችሁ! 37ለእናንተ የም
ነግራችሁን ለሰው ሁሉ እናገራለሁ፤ ተግታ
ችሁ ጠብቁ!”

ኢየሱስን ሽቶ የቀባችው ሴት

14፥1-11 ተጓ ምብ - ማቴ 26፥2-16
14፥1፡2፡10፡11 ተጓ ምብ - ሉቃ22፥1-6
14፥3-8 ማመ - ዮሐ12፥1-8

14 ፋሲካና የቂጣ በዓል ሊከበር ሁለት
ቀን ሲቀረው፣ የካህናት አለቆችና
ጸሐፍት ኢየሱስን የሚይዙበትና የሚገድሉ
በትን ዘዴ ይፈልጉ ነበር። 2ሆኖም፣ “ሕዝቡ
ዐመፅ እንዳያነሣ በበዓሉ ሰሞን መሆን የለ
በትም” ይባባሉ ነበር።
3እርሱም በቢታንያ በለምጻሙ ስምዖን
ቤት በማእድ ተቀምጦ ሳለ፣ አንዲት ሴት
ዋጋው እጅግ ውድ የሆነ ንጹሕ የናርዶስ ሽቱ
የተሞላበት የአልባስጥሮስ ቢልቃጥ ይዛ
መጣች፣ ቢልቃጡንም ሰብራ ሽቱውን በራሱ
ላይ አርከፈከፈችው።
4በዚያ ከነበሩት አንዳንዶቹ በድርጊቱ
ተቈጥተው እንዲህ ይባባሉ ነበር፤ “ሽቱው
ለምን በከንቱ ይባክናል? 5ከሦስት መቶ
ዲናር በላይ ተሽጦ፣ ገንዘቡን ለድኾች መስ
ጠት ይቻል ነበር።” ሴትየዋንም ነቀፏት።
6ኢየሱስ ግን እንዲህ አላቸው፤ “ተዉአት፣
ለምን ታስቸግሯታላችሁ? መልካም ነገር
አድርጋልኛለች። 7ድኾች ምን ጊዜም ከእና

[ሀ]21 ወይም *መሲሑ*
[ለ]30 ወይም *ዘር*
[ሐ]33 *ጸልዩ* የሚለው ቃል በአንዳንድ ቅጆች አይገኝም።

ንተ ጋር ናቸው፤ በፈለጋችሁ ጊዜ ልትረዷቸው
ትችላላችሁ፤ እኔ ግን ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር
አልኖርም፤ 8እርሷ ማድረግ የምትችለውን
ያህል አድርጋለች፤ ለመቃብሬ እንዲሆን
ሰውነቴን አስቀድማ ቀብታለች። 9እውነት
እላችኋለሁ፤ ይህ ወንጌል በዓለም ሁሉ
በሚሰበክበት በማንኛውም ስፍራ እርሷ ያደ
ረገችው መታሰቢያ ሆኖ ይነገርላታል።"
10ከዚህ በኋላ ከዐሥራ ሁለቱ አንዱ የሆነው
የአስቆሮቱ ይሁዳ አሳልፎ ሊሰጠው ወደ
ካህናት አለቆች ሄደ። 11እነርሱም ይህን
ሲሰሙ ደስ አላቸው፤ ገንዘብ ሊሰጡትም ቃል
ገቡለት፤ ስለዚህ እርሱን አሳልፎ የሚሰጥ
በትን ምቹ ጊዜ ይጠባበቅ ነበር።

የጌታ እራት

14፥12-26 ተጓ ምብ - ማቴ 26፥17-30፤ ሉቃ22፥7-23
14፥22-25 ተጓ ምብ - 1ቆሮ11፥23-25

12የፋሲካ በግ በሚታረድበት በቂጣ በዓል
የመጀመሪያው ቀን፣ ደቀ መዛሙርቱ ወደ
ኢየሱስ ቀርበው፣ "የፋሲካ እራት የት እንድ
ናዘጋጅልህ ትፈልጋለህ?" አሉት።
13እርሱም ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱን እን
ዲህ ሲል ላካቸው፤ "ወደ ከተማ ሂዱ፤ እንስራ
ውሃ የተሸከመ ሰው ይገናኛችኋል፤ 14ወደሚገ
ባበት ቤትም ተከተሉት፤ የቤቱንም ጌታ፣
" 'መምህሩ፣ ከደቀ መዛሙርቴ ጋር የፋሲካን
ራት የምበላበት የእንግዳ ማረፊያ የት
ኛው ነው?' " ብሎአል በሉት፤ 15እርሱም
በሰገነቱ ላይ የተሰናዳና የተነጠፈ ሰፊ አዳ
ራሽ ያሳያችኋል፤ እዚያ አዘጋጁልን።"
16ደቀ መዛሙርቱም ወጥተው ወደ ከተ
ማዪቱ ሄዱ፤ ማንኛውም ነገር ኢየሱስ እን
ዳላቸው ሆኖ አገኙት፤ ፋሲካውንም አሰ
ናዱ።
17በመሸም ጊዜ ኢየሱስ ከዐሥራ ሁለቱ
ጋር መጣ። 18በማእድ ላይ ሳሉም፣ "እውነት
እላችኋለሁ፣ ከመካከላችሁ አንዱ፣ አብሮኝ
የሚበላው እርሱ አሳልፎ ይሰጠኛል" አላ
ቸው።
19እነርሱም አዘኑ፤ እያንዳንዳቸውም፣ "እኔ
እሆንን?" ይሉት ጀመር።
20እርሱም እንዲህ አላቸው፤ "ከዐሥራ ሁለቱ
አንዱ፣ ከእኔ ጋር እጁን በወጭቱ ውስጥ
የሚያጠልቀው ነው። 21የሰው ልጅስ ስለ
እርሱ እንደ ተጻፈው ይሄዳል፤ የሰውን
ልጅ አሳልፎ ለሚሰጥ ለዚያ ሰው ግን
ወዮለት፤ ያ ሰው ባይወለድ ይሻለው ነበር።"
22ሲበሉም እንጀራ አንሥቶ ባረከ፤ ቈርሶም
ለደቀ መዛሙርቱ ሰጣቸውና፣ "እንኩ፤ ይህ
ሥጋዬ ነው" አላቸው፣
23ጽዋውንም አንሥቶ አመስግኖም ሰጣቸው፤
ሁሉም ከዚያ ጠጡ።

14፥8 ዮሐ19፥40
14፥9 ማቴ24፥14፤ ማር16፥15
14፥10 ማቴ10፥4፤ ማር3፥16-19
14፥12 ዘፀ12፥1-11፤ ዘዳ16፥1-4፤1ቆሮ5፥7
14፥15 ሐሥ1፥13
14፥20 ዮሐ13፥18-27
14፥21 ማቴ8፥20
14፥22 ማቴ14፥19
14፥23 1ቆሮ10፥16
14፥24 ማቴ26፥28
14፥25 ማቴ3፥2
14፥26 ማቴ21፥1
14፥27 ዘካ13፥7
14፥28 ማር16፥7
14፥30 ቊ66-72፤ ሉቃ22፥34፤ ዮሐ13፥38
14፥31 ሉቃ22፥33፤ ዮሐ13፥37
14፥33 ማቴ4፥21
14፥34 ዮሐ12፥27
14፥35 ቊ41፤ ማቴ26፥18
14፥36 ማቴ20፥22፤ 26፥39፤ሮሜ8፥15፤ ገላ4፥6
14፥38 ማቴ6፥13፤ ሮሜ7፥22፡23

24ደግሞም እንዲህ አላቸው፤ "ይህ ስለ
ብዙዎች የሚፈስ የአዲስ[መ] ኪዳን ደሜ ነው፤
25"እውነት እላችኋለሁ፤ በእግዚአብሔር መንግሥት
አዲሱን የወይን ፍሬ እስከምጠጣበት እስከዚ
ያች ቀን ድረስ ዳግም ይህን አልጠጣም።"
26ከዚህ በኋላ መዝሙር ዘምረው ወደ
ደብረ ዘይት ተራራ ወጡ።

ጴጥሮስ እንደሚክደው ኢየሱስ አስቀድሞ ተናገረ

14፥27-31 ተጓ ምብ - ማቴ26፥31-35

27ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ "እንዲህ ተብሎ
እንደተጻፈ፣ ሁላችሁ ትክዱኛላችሁ፤
'እረኛውን እመታለሁ
በጎቹም ይበተናሉ' "
28ከተነሣሁ በኋላ ግን፣ ቀድሜአችሁ ወደ
ገሊላ እሄዳለሁ።"
29ጴጥሮስም፣ "ሁሉም ቢሰናከሉ እንኳ እኔ
አላደርገውም" አለ።
30ኢየሱስም፣ "እውነት እልሃለሁ፤ በዚ
ህች ሌሊት ዶሮ ሁለት[ሠ] ጊዜ ሳይጮኽ፣
ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ" አለው።
31ጴጥሮስም፣ "ከአንተ ጋር ብሞት እንኳ ከቶ
አልክድህም" በማለት ይበልጥ አጽንቶ ተና
ገረ። ሁሉም ደግሞ እንደዚሁ አሉ።

ኢየሱስ በጌቴሴማኒ ጸለየ

14፥32-42 ተጓ ምብ - ማቴ 26፥36-46፤ ሉቃ22፥40-46

32ከዚህ በኋላ ጌቴሴማኒ ወደሚባል ስፍራ
ሄዱ፤ ኢየሱስም ደቀ መዛሙርቱን፣ "እኔ
ስጸልይ ሳለሁ እናንተ እዚህ ተቀመጡ" አላ
ቸው። 33ጴጥሮስን፣ ያዕቆብንና ዮሐንስንም
ይዞ ሄደ፤ እጅግ ያዝን ይጨነቅ ጀመር።
34ደግሞም፣ "ነፍሴ እስከ ሞት ድረስ እጅግ
አዘነች፤ እዚሁ ሁኑና ነቅታችሁ ጠብቁ"
አላቸው።
35ጥቂት ዕልፍ ብሎም በምድር ላይ በመ
ውደቅ ቢቻል ሰዓቱ ከእርሱ እንዲያልፍ
ጸለየና፣ 36"አባ[ሬ]፤ አባት ሆይ፤ ሁሉ ነገር
ይቻልሃልና ይህን ጽዋ ከእኔ አርቀው፤
ነገር ግን የእኔ ፈቃድ ሳይሆን የአንተ ፈቃድ
ይሁን" አለ።
37ተመልሶም ሲመጣ ደቀ መዛሙርቱን
ተኝተው አገኛቸው፤ ጴጥሮስንም እንዲህ
አለው፣ "ስምዖን ሆይ፣ ተኝተሃልን? አንድ
ሰዓት እንኳ ነቅተህ መጠበቅ አቃተህ?
38ወደ ፈተና እንዳትገቡ ትጉ፤ ጸልዩም፤
መንፈስ ዝግጁ ነው፣ ሥጋ ግን ደካማ ነው።"
39እንደ ገናም ሄዶ መጀመሪያ የጸለየውን
ደግሞ ጸለየው። 40ዳግመኛም ሲመለስ ዐይና

[መ]24 አንዳንድ ቅጆች *አዲስ* የሚለው ቃል የላቸውም።
[ሠ]30 አንዳንድ የጥንት ቅጆች *ሁለት ጊዜ* የሚለው ሐረግ የላቸውም።
[ሬ]36 በአራማይክ ቋንቋ አባት የሚጠራበት ነው።

ቸውን እንቅልፍ ከብዶት ተኝተው አገኛ
ቸው፤ የሚመልሱለትንም አያውቁም ነበር።
[41]ሦስተኛ ጊዜም መጥቶ እንዲህ አላ
ቸው፤ “አሁንም እንደተኛችሁና እንዳረፋ
ችሁ ናችሁ? ይበቃል! ሰዓቲቱ ደርሳለች፤
እነሆ፤ የሰው ልጅ ለኀጢአተኞች እጅ
አልፎ ይሰጣል። [42]ተነሡ፤ እንሂድ፤ አሳ
ልፎ የሚሰጠኝ መጥቶአል።”

ኢየሱስ ተያዘ

14፥43-50 ተጓ ምብ - ማቴ26፥47-56፤ ሉቃ22፥47-50፤
ዮሐ18፥3-11

[43]ወዲያው እየተናገረ ሳለ ከዐሥራ ሁለቱ
አንዱ ይሁዳ መጣ፤ አብረውትም ሰይፍና
ዱላ የያዙ፣ ከካህናት አለቆች፣ ከጸሓፍትና
ከሽማግሌዎች የተላኩ ብዙ ሰዎች ነበሩ።
[44]አሳልፎ የሚሰጠውም፣ “እኔ የምስ
መው እርሱ ነውና ያዙት፤ ተጠንቅቃችሁም
ውሰዱት” በማለት አስቀድሞ ምልክት ሰጥ
ቶአቸው ነበር። [45]እንደ ደረሰም ወዲያው
ወደ ኢየሱስ ቀርቦ፣ “መምህር ሆይ!” ብሎ
ሳመው፤ [46]ሰዎቹም ኢየሱስን ያዙት አሰሩ
ትም። [47]በአቅራቢያው ቆመው ከነበሩት
አንዱ ሰይፉን መዞ የሊቀ ካህናቱን አገል
ጋይ ጆሮ ቈረጠ።
[48]ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “እንደ ወን
በዴ በሰይፍና በቈመጥ ልትይዙኝ መጣች
ሁን? [49]በየዕለቱም በቤተ መቅደስ እያስተ
ማርሁ ከእናንተ ጋር ስኖር አልያዛችሁኝም፤
መጻሕፍት ይፈጸሙ ዘንድ ይህ ሆኑ።” [50]በዚህ
ጊዜ ሁሉም ትተውት ሸሹ።
[51]ዕርቃኑን ለመሸፈን በፍታ ያገለደመ
አንድ ወጣት ኢየሱስን ይከተል ነበር። ሰዎ
ቹም ይህን ወጣት በያዙት ጊዜ፣ [52]ግልድ
ሙን ጥሎ ዕራቁቱን ሸሸ።

ኢየሱስ በሸንጎ ፊት

14፥53-65 ተጓ ምብ - ማቴ 26፥57-68፤ ዮሐ18፥12፡13፡19-24
14፥61-63 ተጓ ምብ - ሉቃ 22፥67-71

[53]ኢየሱስንም ወደ ሊቀ ካህናቱ ወሰዱት፤
በዚያም የካህናት አለቆች፣ ሽማግሌዎ
ችና ጸሓፍት ሁሉ ተሰበሰቡ። [54]ጴጥሮስም
ከሩቅ እየተከተለው፣ እስከ ሊቀ ካህናቱ ግቢ
ዘለቀ፤ በዚያም ተቀምጦ ከሎሌዎቹ ጋር
እሳት ይሞቅ ነበር።
[55]የካህናት አለቆችና ሸንጎው በሙሉ ኢየ
ሱስን ለመግደል ምስክር ፈለጉ፤ ነገር ግን
ማግኘት አልቻሉም። [56]ብዙዎች በሐሰት
ቢመሰክሩበትም፣ ቃላቸው አንድ ሊሆን
አልቻለም።
[57]አንዳንዶቹም ተነሥተው እንዲህ ሲሉ
በሐሰት መሰከሩበት፤ [58]“ይህ፣ ‘የሰው እጅ
የሠራውን ቤተ መቅደስ አፍርሼ፣ በሦስት
ቀን ሌላ የሰው እጅ ያልሠራውን እሠራለሁ’

14፥41 ቍ35፤
ማቴ26፥18
14፥43 ማቴ10፥4
14፥45 ማቴ23፥7
14፥49 ኢሳ53፥7-12
ማቴ1፥22፤ 26፥55
14፥50 ቍ27
14፥54 ማቴ26፥3፤
ዮሐ18፥18
14፥55 ማቴ5፥22
14፥58 ዮሐ2፥19

14፥61 ኢሳ53፥7፤
ማቴ16፥16፤27፥12፡
14፤ማር15፥5፤
ሉቃ23፥9፤ዮሐ4፥25፡
26፤19፥9
14፥62 ራእ1፥7
14፥63 ዘሌ10፥6፤
21፥10፤ዘኍ14፥6፤
ሐሥ14፥14
14፥64 ዘሌ24፥16
14፥65 ማቴ16፥21
14፥66 ቍ54
14፥67 ቍ54፤
ማር1፥24
14፥68 ቍ30፡72
14፥70 ቍ30፡
68፡72፤ሐሥ2፥7
14፥71 ቍ30፡72
14፥72 ቍ30፡68

ሲል ሰምተነዋል።” [59]ይህም ሆኖ፣ እንኳ
ምስክርነታቸው አንድ አልሆነም።
[60]ሊቀ ካህናቱም ተነሥቶ በፊታቸው
በመቆም፣ “እነዚህ በአንተ ላይ የሚመሰክሩት
ምንድን ነው? ለምን አትመልስም?” በማለት
ኢየሱስን ጠየቀው። [61]ኢየሱስ ግን ዝም
አለ፤ ምንም መልስ አልሰጠም።
ሊቀ ካህናቱም እንደ ገና፣ የቡሩኩ ልጅ፣
ክርስቶስ[ሰ] አንተ ነህን? ሲል ጠየቀው።
[62]ኢየሱስም፣ “አዎን ነኝ፤ የሰው ልጅ በኀ
ያሉ ቀኝ ሲቀመጥ፣ በሰማይ ደመናም ሲመጣ
ታዩታላችሁ” አለ።
[63]ሊቀ ካህናቱም ልብሱን ቀደደና፣ እንዲህ
አለ፤ “ሌላ ምን ምስክር ያስፈልገናል?
[64]ስድቡን ሰምታችኋል፤ ታዲያ፣ ምን ይመ
ስላችኋል?”፤
እነርሱም ሞት ይገባዋል በማለት በአንድ
ቃል ፈረዱበት። [65]በዚህ ጊዜ አንዳንዶቹ ይተ
ፉበት ጀመር፤ ዐይኑንም ሸፍነው በጡጫ
እየመቱት፣ “እስቲ ትንቢት ተናገር!” ይሉት
ነበር። ሎሌዎችም በጥፊ እየመቱ ወሰዱት።

ጴጥሮስ ኢየሱስን አላውቀውም አለ

14፥66-72 ተጓ ምብ - ማቴ 26፥69-75፤ ሉቃ22፥56-62፤
ዮሐ18፥16-18፡25-27

[66]ጴጥሮስ በግቢው ውስጥ በታችኛው በኩል
ሳለ፣ ከሊቀ ካህናቱ ገረዶች አንዲቱ መጣች፤
[67]ጴጥሮስ እሳት ሲሞቅ አይታ ትኵር ብላ
ተመለከተችውና፣
“አንተም ከናዝሬቱ ኢየሱስ ጋር ነበርህ”
አለችው።
[68]እርሱ ግን፣ “የምትዪውን አላውቅም፤
አይገባኝምም” በማለት ካደ። ከዚያም ወደ
መግቢያው በር ወጣ አለ፤ በዚህ ጊዜ ዶሮ
ጮኸ[ሸ]።
[69]ገረዲቱም ባየችው ጊዜ እዚያ ለቆሙት፣
“ይህ ሰው ከእነርሱ አንዱ ነው” ብላ እንደ
ገና ተናገረች። [70]እርሱ ግን አሁንም ካደ።
ከጥቂት ጊዜ በኋላ፣ በዚያ የቆሙት
ሰዎች ጴጥሮስን፣ “የገሊላ ሰው እንደ መሆ
ንህ መጠን፣ በርግጥ አንተ ከእነርሱ አንዱ
ነህ” አሉት።
[71]እርሱ ግን፣ “እናንተ የምትሉትን ሰው
እኔ አላውቀውም” እያለ ይምል ይገዝት ጀመር።
[72]ወዲያውም ዶሮ ሁለተኛ[ቀ] ጮኸ። ጴጥ
ሮስም፣ “ዶሮ ሁለት ጊዜ[በ] ከመጮኹ በፊት
ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ” ያለው የኢየሱስ ቃል
ትዝ አለው። ከዚያም ስቅስቅ ብሎ አለቀሰ።

[ሰ]61 ወይም *መሲሑ*
[ሸ]68 አንዳድ ቅጆች *ዶሮ ጮኸ* የሚለው የላቸውም።
[ቀ]72 አንዳንድ የጥንት ቅጆች *ሁለተኛ* የሚለው ቃል የላቸ
ውም።
[በ]72 አንዳንድ የጥንት ቅጆች *ሁለት ጊዜ* የሚለው ሐረግ የላቸውም

ኢየሱስ በጲላጦስ ፊት

15፥2-15 ተጓ ምብ - ማቴ 27፥11-26፤ ሉቃ23፥2፡3፡18-25፤
ዮሐ18፥29-19፥16

15 ጠዋት በማለዳ የካህናት አለቆች
ከሽማግሌዎች፣ ከጸሓፍትና ከመ
ላው የሸንጎ አባላት ጋር ወዲያው ከተማ
ከሩ በኋላ ኢየሱስን አስረው ወሰዱት፤
ለጲላጦስም አሳልፈው ሰጡት።
2ጲላጦስም፣ “አንተ የአይሁድ ንጉሥ
ነህን?” ሲል ጠየቀው፤
ኢየሱስም፣ “አንተው አልኸው፣” በማ
ለት መለሰለት።
3የካህናት አለቆችም በብዙ ነገር ከሰሱት።
4ጲላጦስም፣ “ለምን መልስ አትሰጥም? እነሆ
በብዙ ነገር ከሰውሃል” ሲል እንደ ገና ጠየ
ቀው።
5ኢየሱስ ግን ምንም አልመለሰም፤ ጲላ
ጦስ ተገረመ።
6በበዓል ሕዝቡ እንዲፈታላቸው የሚጠ
ይቁትን እስረኛ የመልቀቅ ልማድ ነበር።
7በዐመፃ ተነሣሥተው ነፍስ ከገደሉ ዐመፀ
ኞች ጋር የታሰረ በርባን የሚባል አንድ ሰው
ነበረ። 8ሕዝቡም መጥተው እንደ ተለመደው
እንዲያደርግላቸው ጲላጦስን ለመኑት።
9ጲላጦስም፣ “የአይሁድን ንጉሥ እንድ
ፈታላችሁ ትፈልጋላችሁን?” ሲል ጠየቃ
ቸው፤ 10ምክንያቱም የካህናት አለቆች ኢየ
ሱስን አሳልፈው የሰጡት በቅናት መሆኑን
ያውቅ ነበር። 11የካህናት አለቆች ግን በር
ባንን በእርሱ ምትክ እንዲፈታላቸው እን
ዲጠይቁ ሕዝቡን አነሣሡ።
12ጲላጦስም እንደ ገና፣ “እንግዲያው የአ
ይሁድ ንጉሥ የምትሉትን ምን እንዳደር
ገው ትፈልጋላችሁ?” አላቸው።
13እነርሱም እንደ ገና፣ “ስቀለው!” እያሉ
ጮኹ።
14ጲላጦስም፣ “ለምን? ምን የፈጸመው
ወንጀል አለ” አላቸው።
እነርሱ ግን፣ “ስቀለው!” እያሉ የባሰ ጮኹ።
15ጲላጦስም ሕዝቡን ደስ ለማሰኘት ሲል
በርባንን ፈታላቸው፤ ኢየሱስን ግን ገርፎ
እንዲሰቀል አሳልፎ ሰጠው።

ወታደሮች በኢየሱስ ላይ አፌዙ

15፥16-20 ተጓ ምብ - ማቴ 27፥27-31

16ወታደሮቹ ፕራይቶሪዮን ወደ ተባለ ወደ
ገዢ ግቢ ወሰዱት፤ ሰራዊቱንም ሁሉ በአንድነት
ሰበሰቡ። 17ቀይ ልብስም አለበሱት፤ የእሾኽ
አክሊል ጐንጕነው በራሱ ላይ ደፉበት።
18ከዚያም፣ “የአይሁድ ንጉሥ ሆይ፤ ሰላም
ለአንተ ይሁን!” እያሉ እጅ ነሡት፤ 19ራሱንም
በበትር መቱት፤ ተፉበትም፤ ተንበርክከውም
ሰገዱለት። 20ካፌዙበት በኋላም ቀዩን ልብስ

15፥1 ማቴ5፥22፤ 27፥1፡2፤ሉቃ22፥66
15፥2 ቍ9፡12፡ 18፡26፤ማቴ2፥2
15፥5 ማር14፥61
15፥9 ቍ2
15፥11 ሐሥ3፥14
15፥15 ኢሳ53፥6
15፥16 ዮሐ18፥28፡ 33፤19፥9
15፥18 ቍ2
15፥20 ዕብ13፥12
15፥21ማቴ27፥32፤ ሉቃ23፥26፤ ሮሜ16፥13
15፥23 ቍ36፤ መዝ69፥21፤ ምሳ31፥6
15፥24 ምሳ22፥18
15፥26 ቍ2
15፥29 መዝ22፥7፤ 109፥25፤ዮሐ2፥19
15፥31 መዝ22፥7
15፥32 ቍ2፤ ማር1፥61
15፥33 አሞ8፥9
15፥34 መዝ22፥1
15፥36 ቍ23፤ መዝ69፥21

ገፈፉት፤ የገዛ ልብሱን አለበሱት፤ ሊሰ
ቅሉትም ወሰዱት።

የኢየሱስ ስቅለት

15፥22-32 ተጓ ምብ - ማቴ27፥33-44፤ ሉቃ23፥33-43፤
ዮሐ19፥17-24

21የአሌክሳንድሮስና የሩፎስ አባት ስም
ዖን የተባለ አንድ የቀሬና ሰው ከገጠር
ሲመጣ መስቀሉን እንዲሸከም አስገደዱት።
22ከዚያም ኢየሱስን፣ ትርጕሙ “የራስ ቅል
ስፍራ” ወደ ተባለ ወደ ጎልጎታ ወሰዱት።
23ከከርቤ ጋር የተቀላቀለ የወይን ጠጅም
ሰጡት፤ እርሱ ግን አልተቀበለም። 24ከዚ
ያም ሰቀሉት፤ እያንዳንዱም ምን እንደሚ
ደርሰው ለማወቅ ዕጣ ተጣጥለው ልብሱን
ተከፋፈሉ።
25ሲሰቅሉትም ጊዜው ከጠዋቱ ሦስት
ሰዓት ነበረ። 26የክሱ ጽሑፍም፣ “የአይሁድ
ንጉሥ” የሚል ነበር። 27ከእርሱም ጋር ሁለት
ወንበዴዎችን አንዱን በቀኙ አንዱን በግ
ራው ሰቀሉ። 28መጽሐፍ፣ “ከዐመፀኞች ጋር
ተቈጠረ” ያለውም በዚሁ ተፈጸመ†። 29በመ
ንገድ የሚያልፉትም ራሳቸውን እየነቀነቁ
የስድብ ናዳ በማውረድ እንዲህ ይሉት
ነበር፤ “አዬ! ቤተ መቅደስን አፍርሰህ በሦ
ስት ቀን የምትሠራ አንተ ነህ፤ 30እስቲ
አሁን ከመስቀል ውረድና ራስህን አድን።”
31እንዲሁም የካህናት አለቆችና ጸሐፍት
በማሾፍ እርስ በርሳቸው እንዲህ አሉ፤ “ሌሎ
ችን አዳነ፤ ራሱን ግን ማዳን አልቻለም፤
32አይተን እናምን ዘንድ ይህ ክርስቶስ‡፣ ይህ
የእስራኤል ንጉሥ እስቲ ከመስቀል ይው
ረድ።” ከእርሱ ጋር የተሰቀሉትም እንደ
ዚሁ የስድብ ናዳ ያወርዱበት ነበር።

የኢየሱስ መሞት

15፥33-41 ተጓ ምብ - ማቴ 27፥45-56፤ ሉቃ23፥44-49

33ከስድስት ሰዓት ጀምሮ እስከ ዘጠኝ ሰዓት
ድረስ በምድር ሁሉ ላይ ጨለማ ሆነ።
34በዘጠኝም ሰዓት ኢየሱስ፣ “ኤሎሄ፣ ኤሎሄ
ላማ ሰበቅታኒ?” ብሎ በታላቅ ድምፅ ጮኸ፤
ትርጓሜውም “አምላኬ፣ አምላኬ ለምን
ተውኸኝ?” ማለት ነው።
35በዚያ ቆመው ከነበሩት አንዳንዶቹ ይህን
ሲሰሙ፣ “ኤልያስን ይጣራል” አሉ።
36ከዚያም አንድ ሰው ፈጥኖ ሄዶ የሆመ
ጠጠ የወይን ጠጅ በሰፍነግ ነከረ፤ በዘንግም
ሰክቶ እንዲጠጣው ለኢየሱስ አቀረበለት፤
ከዚያም፣ “ተዉት፤ እስቲ ኤልያስ መጥቶ
ሲያወርደው እናያለን” አለ።

†27 አንዳድ ቅጆች ቍ 28 የላቸውም (ኢሳ 53፥12)።
‡32 ወይም መሲሕ

37ኢየሱስም በታላቅ ድምፅ ጮኸ፤ ነፍሱን
ሰጠ።
38የቤተ መቅደሱም መጋረጃ ከላይ እስከ
ታች ከሁለት ተቀደደ። 39በኢየሱስ ትይዩ
ቆሞ የነበረውም የመቶ አለቃ እንደዚህ
ጮኾ[ገ] ነፍሱን ሲሰጥ ባየ ጊዜ፣ “ይህ ሰው
በእውነት የእግዚአብሔር ልጅ ነበር” አለ።
40በዚህ ጊዜ ሴቶች ከሩቅ ሆነው ይመለ
ከቱ ነበር፤ ከእነርሱም መካከል መግደላዊት
ማርያም፣ የታናሹ ያዕቆብና የዮሳ እናት
ማርያም፣ እንዲሁም ሰሎሜ ነበሩ፤ 41እነዚህ
ሴቶች በገሊላ ሲከተሉትና ሲያገለግሉት የነ
በሩ ናቸው፤ ደግሞም አብረውት ወደ ኢየሩ
ሳሌም የመጡ ሌሎች ብዙ ሴቶች ነበሩ።

የኢየሱስ መቀበር

15፥42-47 ተጓ ምብ - ማቴ 27፥57-61፤ ሉቃ23፥50-56፤
ዮሐ19፥38-42

42ጊዜው እየመሸ መጥቶ የሰንበት ዋዜማ
ይኸውም የመዘጋጀት ቀን ሆነ፤ 43የተከበረ
የሸንጎ አባልና የእግዚአብሔርን መንግሥት
ይጠባበቅ የነበረው የአርማትያሱ ዮሴፍ
በድፍረት ወደ ጲላጦስ ሄዶ የኢየሱስን ሥጋ
ለመነው። 44ጲላጦስም እንዲህ በቶሎ መሞቱን
ሲሰማ ተደነቀ፤ የመቶ አለቃውንም ጠርቶ
ከሞተ ምን ያህል ጊዜ እንደ ሆነ ጠየቀው፤
45መሞቱንም ከመቶ አለቃው ካረጋገጠ በኋላ
ሥጋውን ለዮሴፍ ሰጠው። 46ዮሴፍም በፍታ
ገዛ፤ ሥጋውንም አውርዶ በበፍታው ከከፈ
ነው በኋላ፣ ከዐለት በተወቀረ መቃብር
አኖረው፤ የመቃብሩንም ደጃፍ በድንጋይ
ገጠመው። 47ማርያም መግደላዊትና የዮሳ
እናት ማርያም የት እንዳኖሩት ይመለከቱ
ነበር።

ትንሣኤው

16፥1-8 ተጓ ምብ -ማቴ 28፥1-8፤ ሉቃ24፥1-10

16 ሰንበት ካለፈ በኋላ መግደላዊት
ማርያም፣ የያዕቆብ እናት ማርያ
ምና ሰሎሜ ሄደው የኢየሱስን ሥጋ ለመቀ
ባት ሽቱ ገዙ። 2በሳምንቱ መጀመሪያ ቀን
ጠዋት በማለዳ፣ ገና ፀሓይ እንደ ወጣች፣ ወደ
መቃብሩ በመሄድ ላይ ሳሉ፣ 3“ድንጋዩን
ከመቃብሩ ደጃፍ ላይ ማን ያንከባልልልናል?”
በማለት እርስ በርሳቸው ይነጋገሩ ነበር።
4ቀና ብለው ሲመለከቱ፣ በጣም ትልቅ
የነበረው ድንጋይ ከደጃፉ ላይ ተንከባሎ አዩ።
5ወደ መቃብሩ እንደ ገቡም፣ ነጭ ልብስ
የለበሰ ጕልማሳ በቀኝ በኩል ተቀምጦ አዩና
ደነገጡ።

15፥37 ዮሐ19፥30
15፥38 ዕብ10፥19፡20
15፥39 ቍ45፤ ማቴ4፥3፤ማር1፥1፡11፤9፥7
15፥40 መዝ38፥11፤ ማር16፥1፤ሉቃ24፥10፤ ዮሐ19፥25
15፥41 ማቴ27፥55፡56፤ ሉቃ8፥2፡3
15፥42 ማቴ27፥62፤ ዮሐ19፥31
15፥43 ማቴ3፥2፤ 5፥22፤ሉቃ2፥25፡38
15፥45 ቍ39
15፥46 ማር16፥3
15፥47 ቍ40
16፥1 ሉቃ23፥56፤ ዮሐ19፥39፡40
16፥3 ማር15፥46
16፥5 ዮሐ20፥12
16፥6 ማር1፥24
16፥7 ማር14፥28፤ ዮሐ21፥1-23
16፥9 ማር15፥47፤ ዮሐ20፥11-18
16፥11 ቍ13፡14፤ ሉቃ24፥11
16፥12 ሉቃ24፥13-32
16፥14 ሉቃ24፥36-43
16፥15 ማቴ28፥18-20፤ ሉቃ24፥47፡48፤ ሐሥ1፥8
16፥16 ዮሐ3፥16፡18፡36፤ሐሥ16፥31
16፥17 ማር9፥38፤ ሉቃ10፥17፤ ዮሐ4፥48፤ሐሥ2፥4፤ 5፥16፤8፥7፤10፥46፤ 16፥18፤19፥6፡13-16፤ 1ቆሮ2፥10፡28፡30፤ 13፥1፤14፥2-39
16፥18 ሉቃ10፥19፤ ሐሥ6፥6፤28፥3-5

6እርሱ ግን እንዲህ አላቸው፤ “አትደንግጡ፤
የምትፈልጉት የተሰቀለውን የናዝሬቱን ኢየ
ሱስን ነው፤ እርሱ ተነሥቶአል፤ እዚህ የለም፤
እርሱን ያኖሩበት ስፍራ ይኸውላችሁ። 7ነገር
ግን ሂዱችሁ ለደቀ መዛሙርቱና ለጴጥሮስ፣
‘ቀድሞአችሁ ወደ ገሊላ ይሄዳል፤ እንደ
ነገራችሁ እዚያ ታገኙታላችሁ’ ብላችሁ ንገ
ሯቸው።”
8ሴቶቹም እየተንቀጠቀጡና እየተደነቁ
ከመቃብሩ ሸሽተው ወጡ፤ ፈርተው ስለ
ነበር ለማንም አንዳች አልተናገሩም።
9በሳምንቱ መጀመሪያ ቀን ማለዳ ከሙታን
ከተነሣ በኋላ፣ ሰባት አጋንንት ላወጣላት ለማ
ርያም መግደላዊት በመጀመሪያ ታየ። 10እር
ሷም ሄዳ፣ ከእርሱ ጋር የነበሩት እያዘኑ
ሲያለቅሱ አግኝታ እርሱ ሕያው መሆኑንና
ለእርሷም መታየቱን ነገረቻቸው፤ 11እነርሱ
ግን አላመኗትም።
12ከዚህ በኋላ ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱ
ወደ ገጠር ሲሄዱ በሌላ መልክ ታያቸው።
13እነርሱም ተመልሰው ይህንኑ ለቀሩት ነገ
ሯቸው፤ ይሁን እንጂ እነርሱንም አላመኗ
ቸውም።
14ከዚያም ዐሥራ አንዱ በማዕድ ላይ
ሳሉ ተገለጠላቸው፤ ከተነሣ በኋላ ያዩት
ሰዎች የነገሯቸውን ስላላመኗቸው፣ አለማ
መናቸውንና የልባቸውን ድንዳኔ ነቀፈ።
15እንዲህም አላቸው፤ “ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ፤
ወንጌልንም ለፍጥረት ሁሉ ስበኩ፤ 16ያመነ
የተጠመቀ ይድናል፤ ያላመነ ግን ይፈረድ
በታል። 17የሚያምኑትን እነዚህ ምልክቶች
ይከተሏቸዋል፤ በስሜ አጋንንትን ያወጣሉ፤
በአዲስ ልሳንም ይናገራሉ፤ 18እባቦችን በእ
ጃቸው ይይዛሉ፤ የሚገድል መርዝ ቢጠጡ
እንኳ አይጐዳቸውም፤ እጃቸውንም በሕመ
ምተኞች ላይ ይጭናሉ፤ እነርሱም ይፈወ
ሳሉ።”
19ጌታ ኢየሱስ ይህን ከተናገራቸው በኋላ
ወደ ሰማይ ዐረገ፤ በእግዚአብሔርም ቀኝ ተቀ
መጠ። 20ከዚያም ደቀ መዛሙርቱ ወጥተው፣
በየስፍራው ሁሉ ሰበኩ፤ ጌታም ከእነርሱ
ጋር ይሠራ ነበር፤ ትምህርታቸውንም ተከ
ትለው በሚፈጸሙ ምልክቶች ቃሉን ያጸና
ነበር[ነ]።

[ገ]39 አንዳንድ ቅጆች እንደዚህ ጮኾ የሚለው ሐረግ የላቸውም።
[ነ]20 አንዳንድ የጥንት ቅጆች በቍ9-20 ላይ ያለው ክፍል የላቸውም።